

Milieu-impactbeoordeling

Omgevingsvisie Dongen

projectnummer 0471003.100
definitief
14 maart 2023

Milieu-impactbeoordeling

Omgevingsvisie Dongen

projectnummer 0471003.100

definitief
14 maart 2023

Auteurs

S. van Dijken
S. Baars
J. Verhoeven

Opdrachtgever

Gemeente Dongen
Hoge Ham 62
5104 JJ Dongen

Gecontroleerd:

M. Fick

datum	beschrijving	vrijgave
14 maart 2023	definitief	

Inhoudsopgave

Blz.

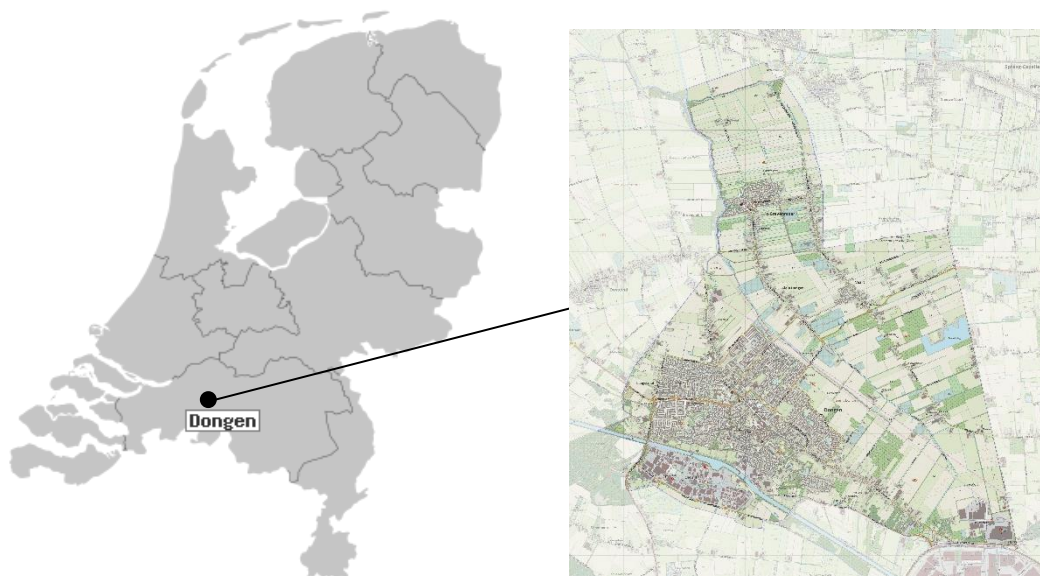
1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Waarom een milieu-impactbeoordeling?	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Referentiesituatie	3
2.1	Deelgebieden	3
2.1.1	Kern Dongen	3
2.1.2	's Gravenmoer, Klein-Dongen en Vaart	4
2.1.3	Historische linten	5
2.1.4	Bedrijventerreinen	6
2.1.5	Buitengebied	7
2.2	Thema's	8
2.2.1	Milieu	8
2.2.2	Klimaatadaptatie	10
2.2.3	Bodem en water	13
2.2.4	Natuur en groen	18
2.2.5	Wonen	21
2.2.6	Gezonde leefomgeving	21
2.2.7	Veiligheid	22
2.2.8	Energie en grondstoffen	24
2.2.9	Historisch kapitaal	26
2.2.10	Economie en werkgelegenheid	27
2.2.11	Bereikbaarheid	28
3	Aanpak van de milieu-impactbeoordeling	29
3.1	Opbouw van de beoordeling	29
3.2	Het beoordelingskader	29
3.2.1	De vier domeinen	29
3.2.2	Scorebord en beoordelingsmethode	30
4	Beoordeling effecten keuzesessie	32
4.1	Inzetten op inbreiden of uitbreiden van woningbouw	32
4.2	Uitbreiding van woningbouw en voorzieningen of behoud van de landschappelijke waarden	34
4.3	Gestapelde bouw of het behoud van het dorpse karakter	35
4.4	Regie bij de gemeente of bij de markt	36
4.5	Behoud van landschap en historie of voorrang aan (economische) ontwikkelingen	37
4.6	Verminderen van autogebruik (ontwikkelingen) of hanteren van de maximale parkeernorm	38
4.7	Uitbreiding bedrijventerreinen of behoud van de huidige omvang	39
4.8	Stimuleren van eigen duurzame energiebehoefte of bescherming landschappelijke kwaliteiten	40
4.9	Behouden van agrarisch voor de agrarische sector of omzetten naar andere doeleinden	41

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Omgevingswet komt eraan. De overheid wil met deze nieuwe wet de regels voor ruimtelijke ordening vereenvoudigen en samenvoegen. De omgevingsvisie is een van de instrumenten uit deze nieuwe wet en is de vervanger van de structuurvisie. In de omgevingsvisie schetsen overheden als provincies en gemeenten het beleid voor de fysieke leefomgeving voor de komende jaren. Onderwerpen die aanbod komen zijn onder andere natuur, water, verkeer, gezondheid en economie.

De gemeente Dongen is bezig met het opstellen van een omgevingsvisie. De omgevingsvisie schetst op hoofdlijnen het beleid ten aanzien van de fysieke leefomgeving en bepaald dus de koers van de gemeente. Met de omgevingsvisie worden ook de kaders gesteld voor toekomstige ontwikkelingen. De gemeente wil in keuzes voor de kaders de belangen van de fysieke leefomgeving mee laten wegen. Hiervoor is voorliggende milieu-impactbeoordeling opgesteld.

Figuur 1.1: Dongen op de kaart

1.2 Waarom een milieu-impactbeoordeling?

Een milieu-impactbeoordeling focust zich vooral op conflicterende belangen. Ten behoeve van de omgevingsvisie zijn meerdere keuzes voor de fysieke leefomgeving tegenover elkaar gezet, zogeheten 'botsproeven'. Met de milieu-impactbeoordeling wordt het milieubelang meegewogen in de besluitvorming van de omgevingsvisie. Het milieugeweten krijgt op deze manier een plek in het proces.

In dit rapport zijn de te maken keuzes voor de omgevingsvisie beoordeeld op de impact op de fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld: een ruimteclaim op het buitengebied botst wanneer deze óf voor woningbouw óf voor natuurontwikkeling wordt benut.

De milieu-impactbeoordeling toetst welk van de twee vanuit milieuperspectief de beste optie is. Het is vervolgens aan het gemeentebestuur een afweging te maken over de voorkeur en motiveert deze keuze.

1.3 Leeswijzer

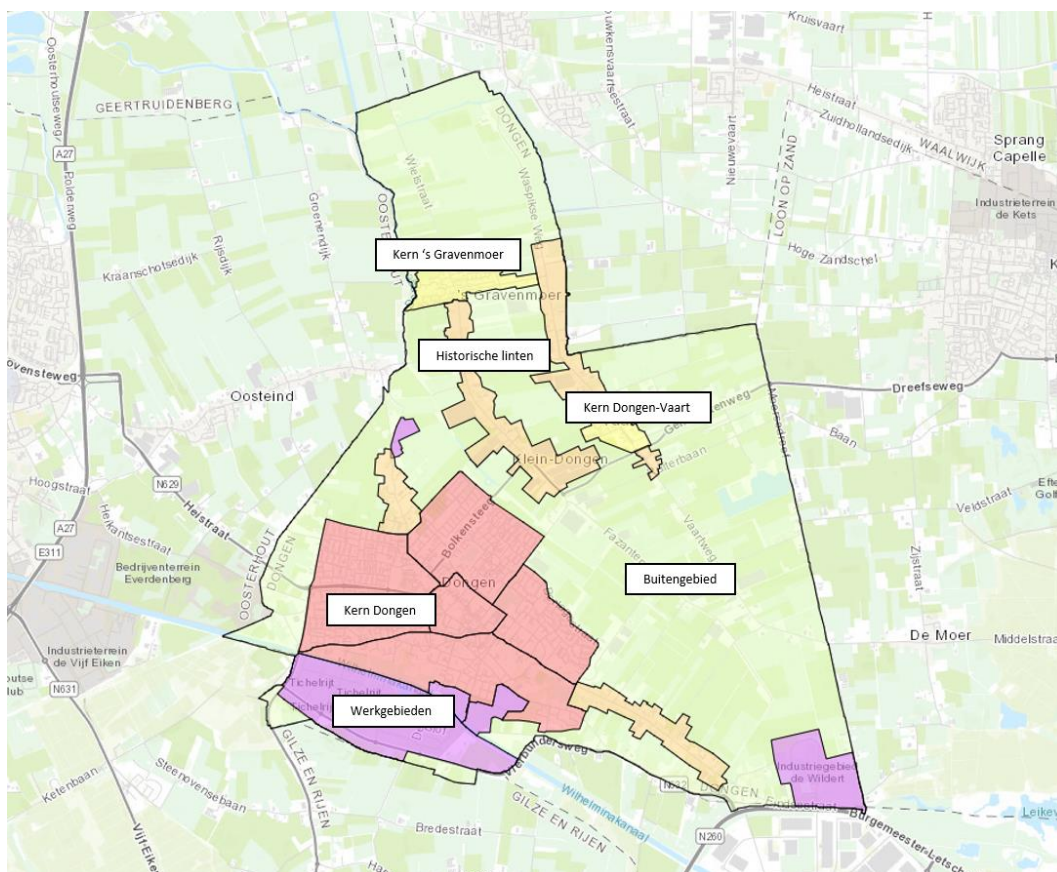
In deze milieu-impactbeoordeling nemen we u in hoofdstuk 2 mee door de huidige situatie en referentiesituatie van Dongen. Hierin worden de relevante milieuaspecten kort toegelicht. In hoofdstuk 3 is de beoordelingsmethodiek uiteengezet. In hoofdstuk 4 zijn de negen botsproeven nader beschouwd: welke effecten hebben deze op het milieu en hoe scoren ze op gebruikelijke m.e.r.-ambities?

2 Referentiesituatie

In dit hoofdstuk is allereerst per deelgebied beschreven wat de referentiesituatie is. Vervolgens wordt ook de referentiesituatie per thema beschreven. De referentiesituatie is de toekomstige situatie in de gemeente Dongen wanneer het bestaande beleid wordt voortgezet, dus zonder de keuzes die in de omgevingsvisie worden gemaakt. Ook autonome trends en ontwikkelingen horen bij de referentiesituatie.

2.1 Deelgebieden

Voor de omgevingsvisie worden deelgebieden benoemd op basis van gebiedskenmerken en activiteiten om passende ambities op te kunnen stellen bij de identiteit van een gebied. In onderstaande figuur zijn de deelgebieden afgebeeld.

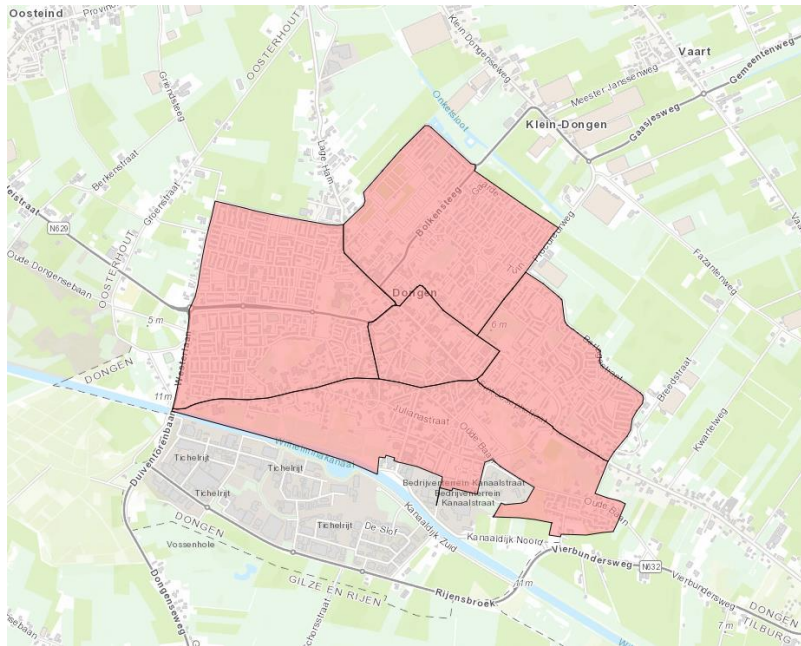
Figuur 2.1 Deelgebieden Dongen

2.1.1 Kern Dongen

De kern van Dongen bestaat uit een centrumlint met daar omheen diverse woonwijken. Aan het centrumlint liggen diverse openbare functies zoals winkels, horeca en dienstverlening. De

omliggende woonwijken bestaat voornamelijk uit laagbouw met af en toe een zorg- of appartementencomplex. Vanuit de woonwijken zijn voorzieningen als zorg, cultuur, sport en recreatie dichtbij te vinden.

Het is een echte 'woongemeente', waarbij het dorps karakter een belangrijke waarde heeft. Dit dorps karakter zien we terug in onder andere het verenigingsleven. Ook zijn er landschappelijke structuren aanwezig die zorgen voor een mooie, groene en rustige omgeving. Groene lanen en fietspaden dragen bij aan de belevingswaarde.

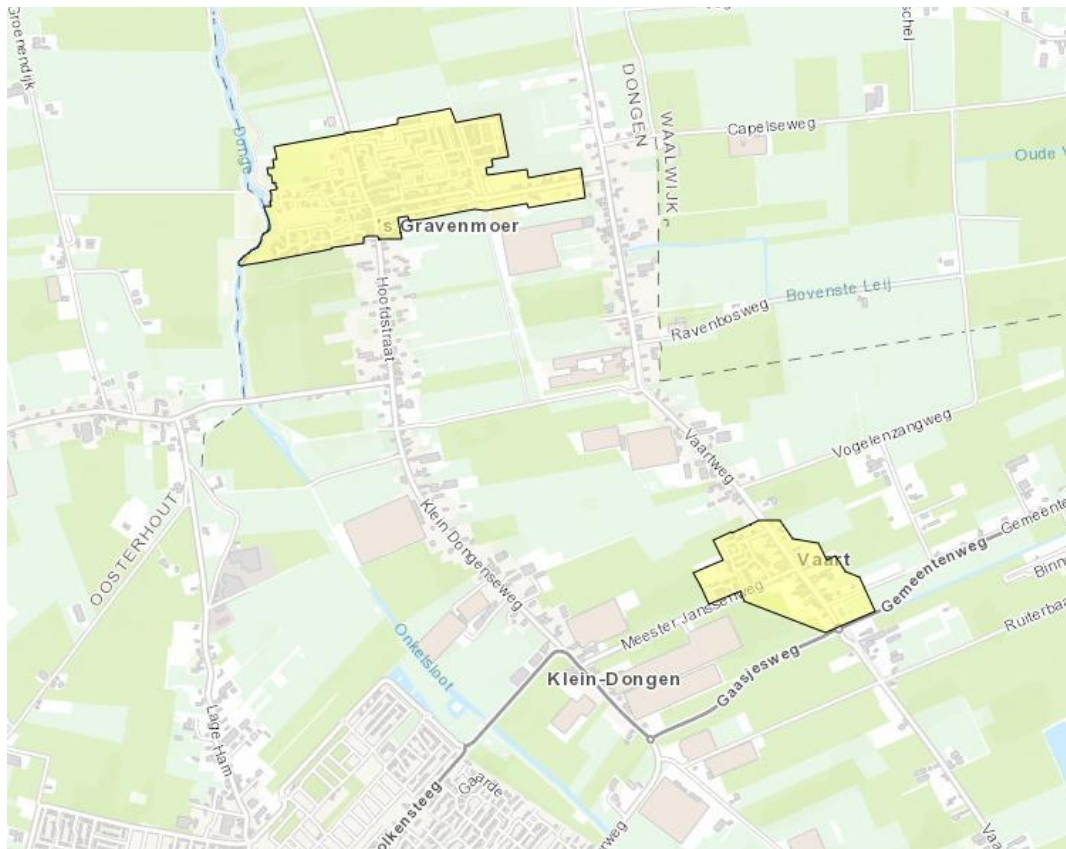

Figuur 2.2: Kern Dongen

2.1.2 's Gravenmoer, Klein-Dongen en Vaart

Deze (lint)dorpen liggen in het buitengebied van de gemeente Dongen, ten noorden van de kern Dongen. Deze dorpen liggen in een landschap waarin het aantrekkelijk wonen is.

In dit gebied zijn er al enkele ruimtelijke ontwikkelingen die tot uitvoering komen. Dit is onder andere de woningbouwontwikkeling aan de Waspikse Weg, gelegen tussen de drie dorpen.

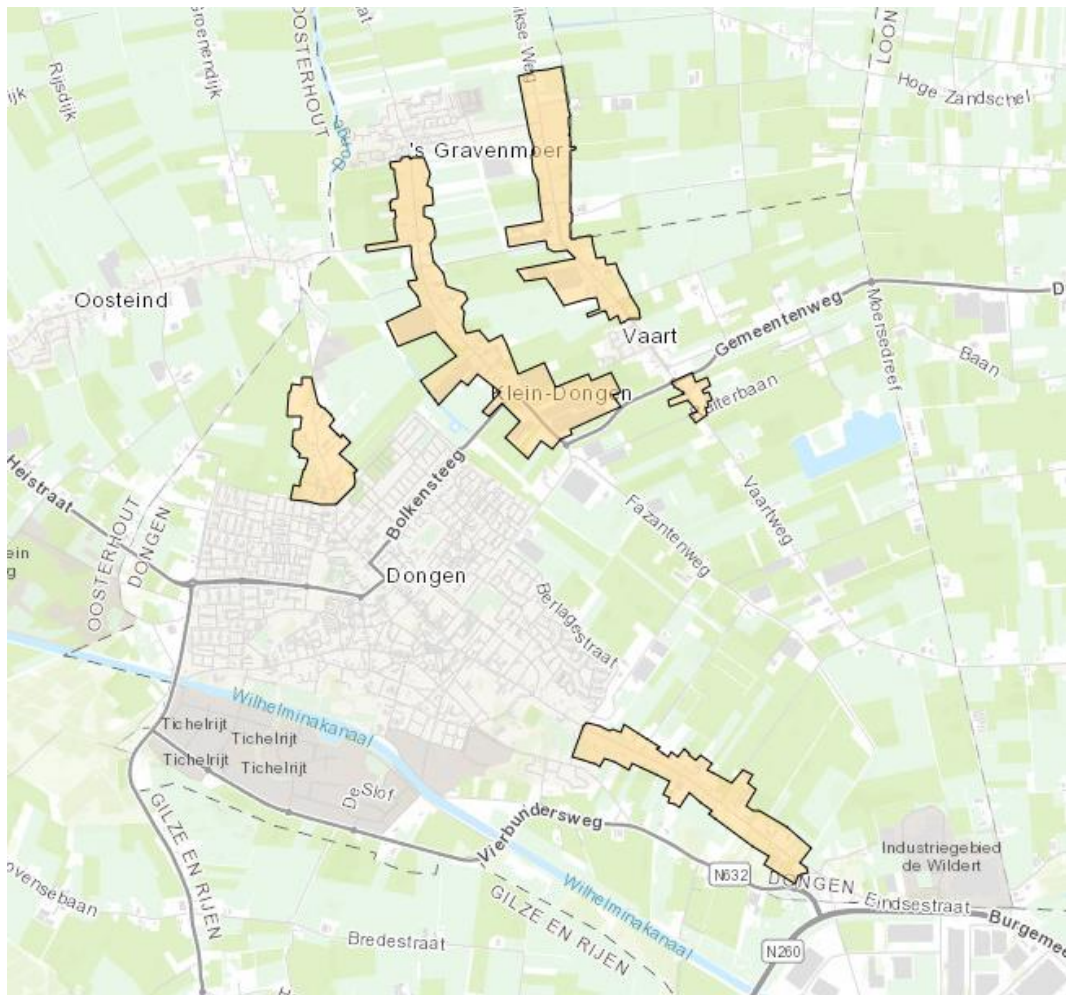

Figuur 2.2: 's Gravenmoer en Vaart (en Klein-Dongen)

2.1.3 Historische linten

De kernen Dongen en 's Gravenmoer zijn beide ontstaan als nederzettingen langs de Donge. Het centrum van de kernen zijn ontstaan rond historische ontginningslinten. Hier omheen hebben de woonwijken zich gevormd.

De oude ontginningslinten zijn kenmerkend voor de landschappelijke opbouw van onze gemeente. Deze linten bepalen in belangrijke mate de ruimtelijke structuur van onze gemeente en zijn landschappelijk waardevol door de grote variatie in bebouwing en beplanting.

Figuur 2.4: Historische linten

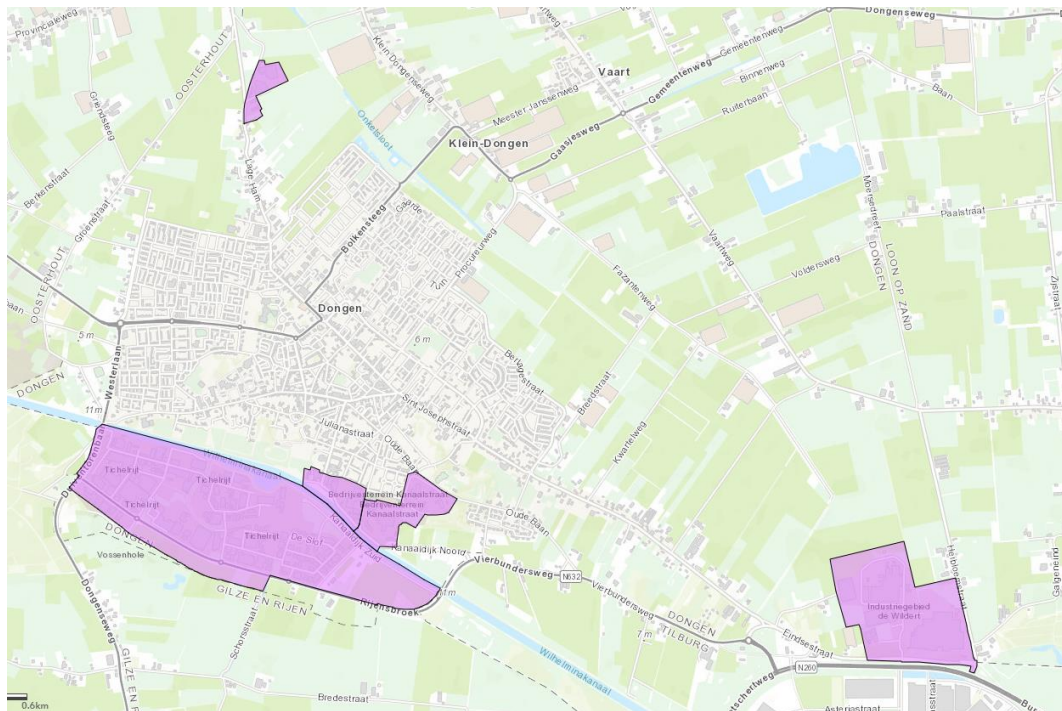
2.1.4 Bedrijventerreinen

Gemeente Dongen kent vier bedrijventerreinen:

- Tichelrijt (1 t/m 3)
- De Wildert
- Bedrijvenpark Entrop
- Kanaaldijk Noord

De bedrijventerreinen liggen verspreid en aan de randen van onze gemeente. Hierdoor liggen ze strategisch in de buurt van de N632 en de N260. Deze N-wegen sluiten weer aan op omliggende snelwegen.

De bedrijventerreinen hebben ieder een eigen identiteit en dit willen we in de toekomst behouden. Op bestaande bedrijventerreinen zijn veel loodsen en verharding aanwezig en weinig natuur.

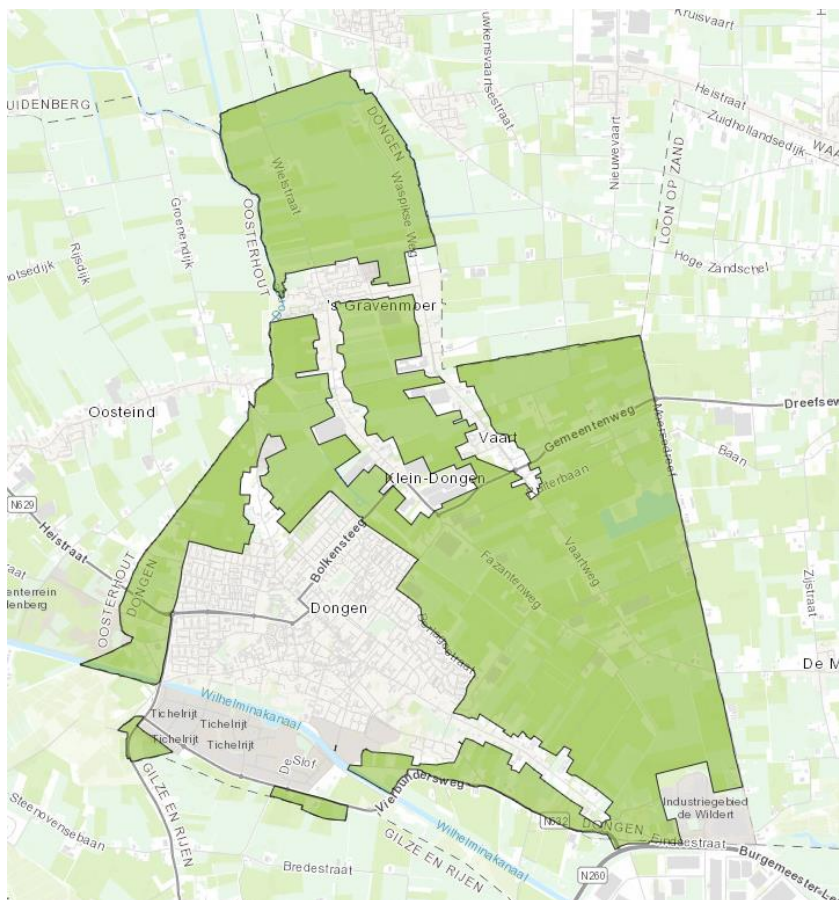
Figuur 2.5: Werkgebieden

2.1.5 Buitengebied

Het buitengebied is voornamelijk ten noordoosten van de gemeente gesitueerd. Het buitengebied wordt gekenmerkt door een aantrekkelijk landschap met cultuurhistorische waarde, waarin landbouw centraal staat. Ook zijn er kleinschalige recreatieve functies in het gebied aanwezig die passen bij het cultuurlandschap.

Het buitengebied heeft nog altijd ene herkenbaar slagenlandschap. De gemeente ziet deze eigenschappen dan ook als cultuurhistorische waarde voor het gebied. De centraal gestelde landbouw is belangrijk maar moet wel passend zijn in een aantrekkelijk landschap.

Glastuinbouw is een belangrijk onderdeel van het buitengebied. Dit blijft in de toekomst een aspect wat ontwikkeld blijft worden binnen de gemeente. Wel moeten duidelijke afwegingen worden gemaakt als het gaat om welke gebieden ontwikkeld kunnen worden.

Figuur 2.6: Buitengebied

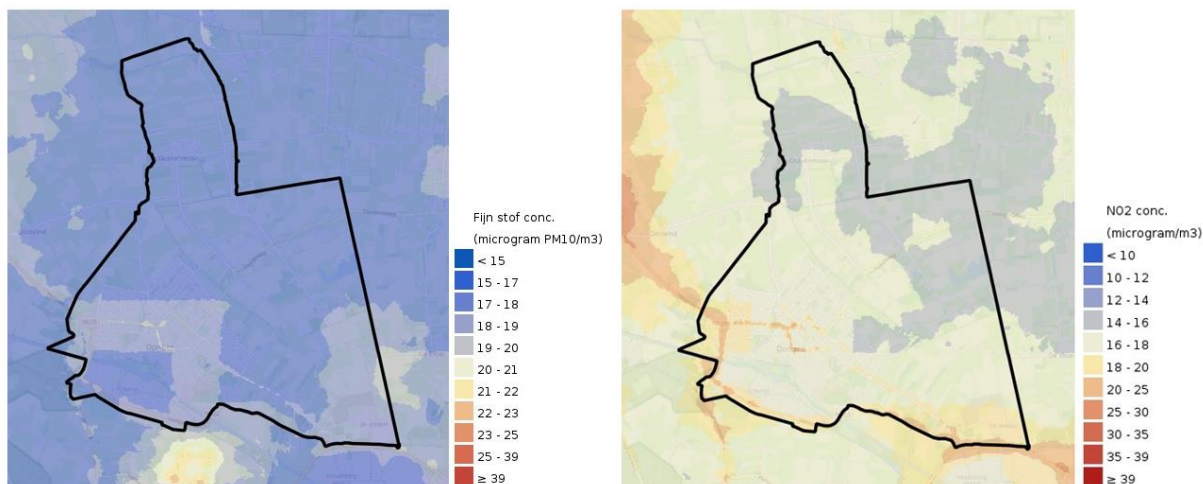
2.2 Thema's

2.2.1 Milieu

Onder het thema milieu valt een aantal onderwerpen. Het gaat om de kwaliteit van de lucht, de bodem en het water. Ook de hoeveelheid geluid, geur en straling is van invloed op het milieu. De externe veiligheid ligt in relatie tot voorgenoemde onderwerpen. Allen hebben invloed op het milieu en onderdeel zijn van een gezonde leefomgeving.

Luchtkwaliteit

De belangrijkste luchtverontreinigende stoffen zijn fijnstof en stikstofdioxide. Fijnstof wordt veroorzaakt door verkeer, industrie en landbouw. De belangrijkste bron van stikstofdioxide is het verkeer. Overal in de gemeente wordt aan de normen van fijnstof en stikstofdioxide voldaan. De concentraties liggen voor beide stoffen wel boven de aangescherpte WHO-advieswaarden.

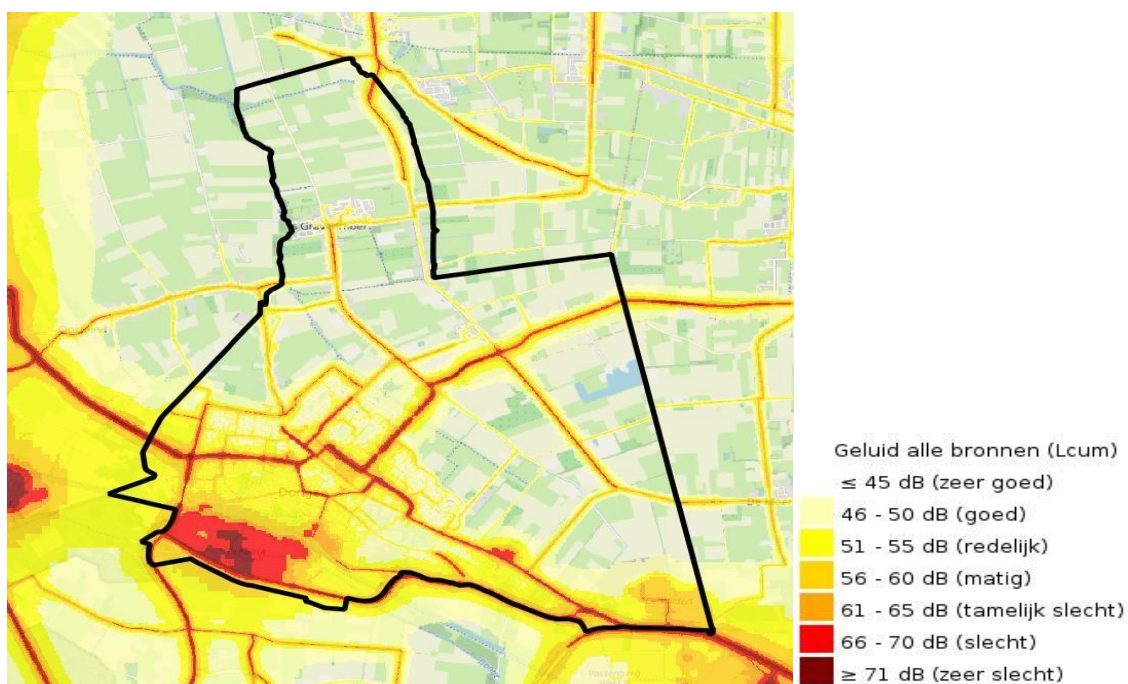

Figuur 2.7 Links: Gemiddelde jaarconcentratie fijnstof (PM10) in 2019 (bron: RIVM)

Figuur 2.8 Rechts: Gemiddelde jaarconcentratie stikstofdioxide (NO2) in 2019 (bron: RIVM)

Geluid

Geluidbelasting ontstaat door verschillende geluidsbronnen. Wegverkeer, spoorwegen, industrie, vliegverkeer en windturbines kunnen hier voorbeelden van zijn. De geluidbelasting is in de gemeente Dongen sterk verhoogd rondom bedrijventerrein Tichelrijt en de doorgaande wegen binnen en naar de kern Dongen. In grote delen van de kern Dongen is de geluidbelasting redelijk te noemen.

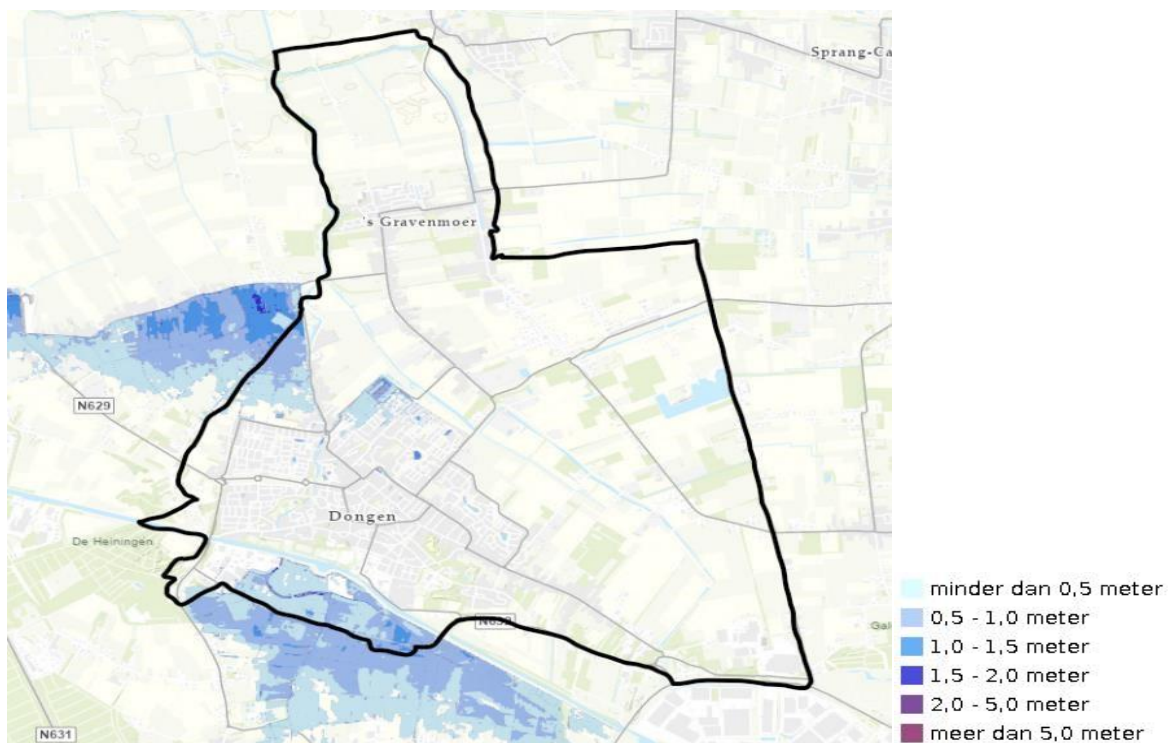

Figuur 2.9: Cumulatieve geluidbelasting (bron: RIVM)

2.2.2 Klimaatadaptatie

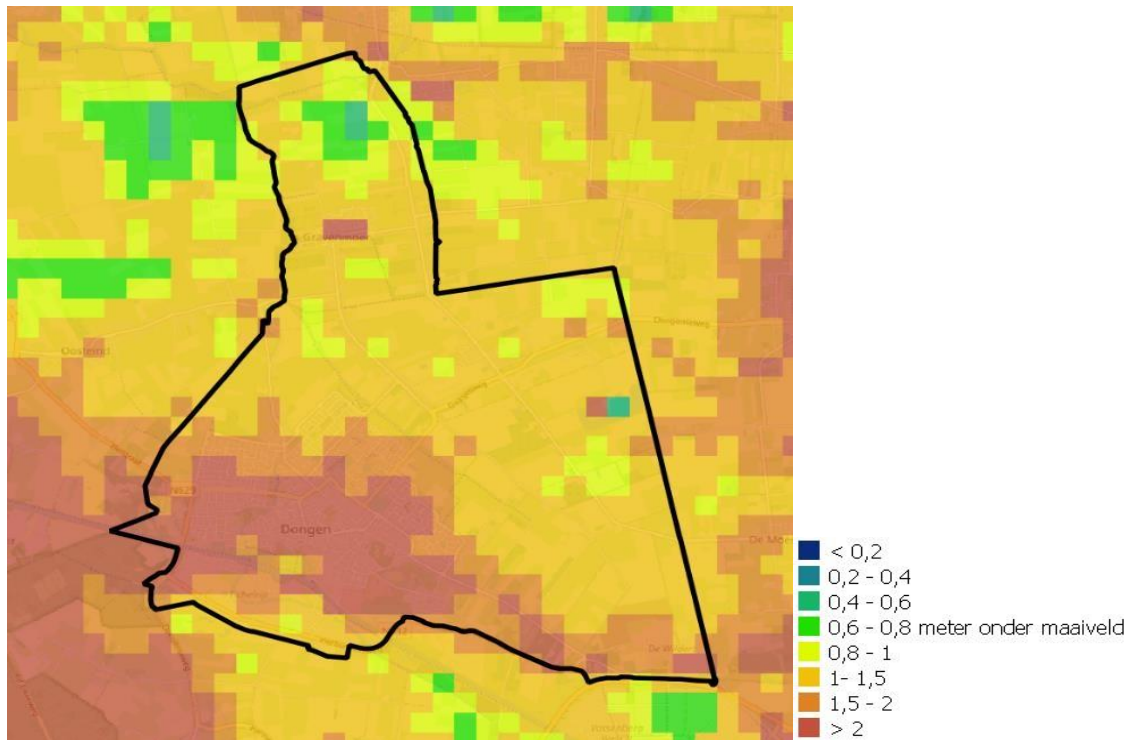
Wateroverlast

Door klimaatverandering wordt vaker hevige regenval verwacht. Op sommige plekken binnen de gemeente bestaat een middelgroot risico op overstromingen, met een plaatselijke maximale waterdiepte van ongeveer 2 meter. Het grootste deel van de kern Dongen loopt geen risico op overstromingen; alleen het noordelijke deel van het dorp, waar de Beljaart gerealiseerd wordt, loopt een middelgroot risico op overstroming. Daarnaast loopt bedrijventerrein Tichelrijt een middelgroot risico. Er zijn geen gebieden in de gemeente Dongen die een groot overstromingsrisico lopen. In de toekomst kan het risico op overstromingen echter toenemen door de toename in neerslagextremen en de daaraan gerelateerde piekafvoer in de oppervlaktewaterlichamen.

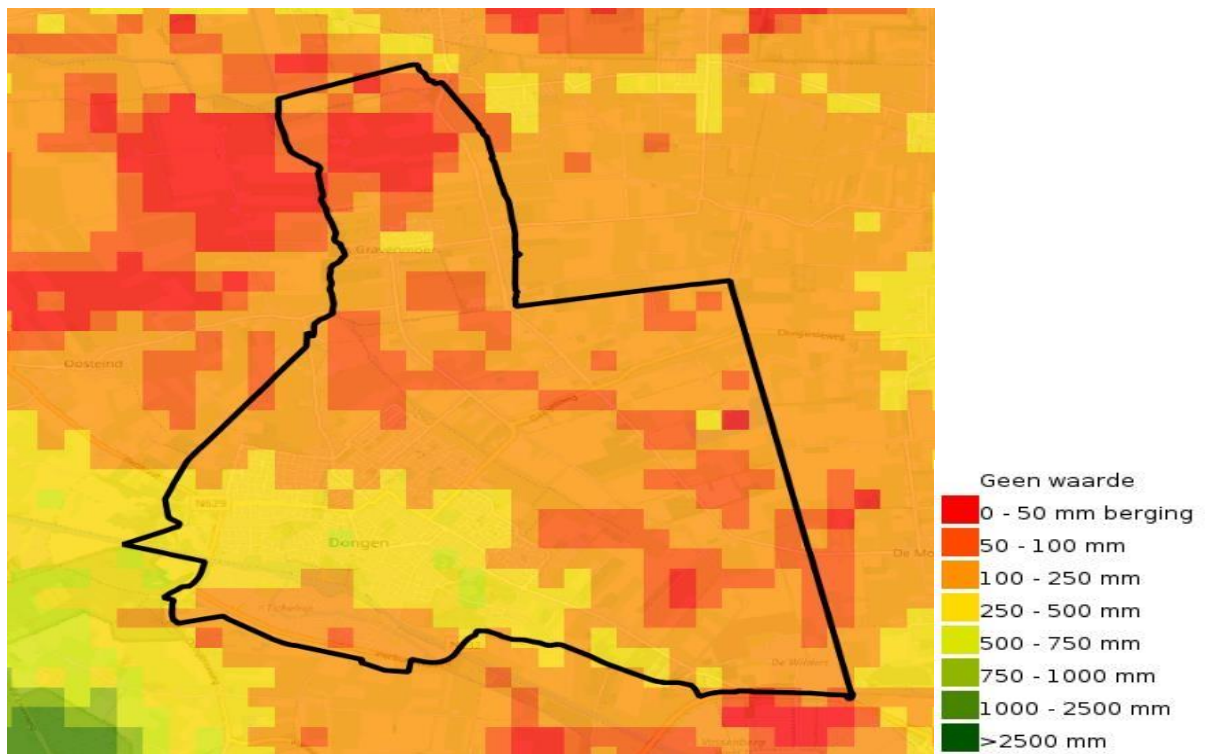
Figuur 2.10: Maximale waterdiepte bij een overstroming (middelgroot overstromingsrisico)

Een groot deel van de kern Dongen, met name het zuidelijk deel, heeft 's zomers te maken met diepe grondwaterstanden. In een groot deel van het buitengebied bevindt het grondwater zich ongeveer 1 tot 1,5 meter onder het maaiveld. In de toekomst kan het grondwater in de zomer dieper komen te liggen. De kans op grondwateroverlast neemt in het buitengebied en de bebouwde kernen toe.

Figuur 2.11: Gemiddeld laagste grondwaterstanden

Het waterbergend vermogen is in de gehele gemeente beperkt. In het licht van klimaatverandering is het van belang dat wateroverschotten op een moment vastgehouden kunnen worden. Vooral in het buitengebied is dit beperkt het geval. Ten noorden van 's Gravenmoer kan niet meer dan 50 millimeter water geborgen worden.

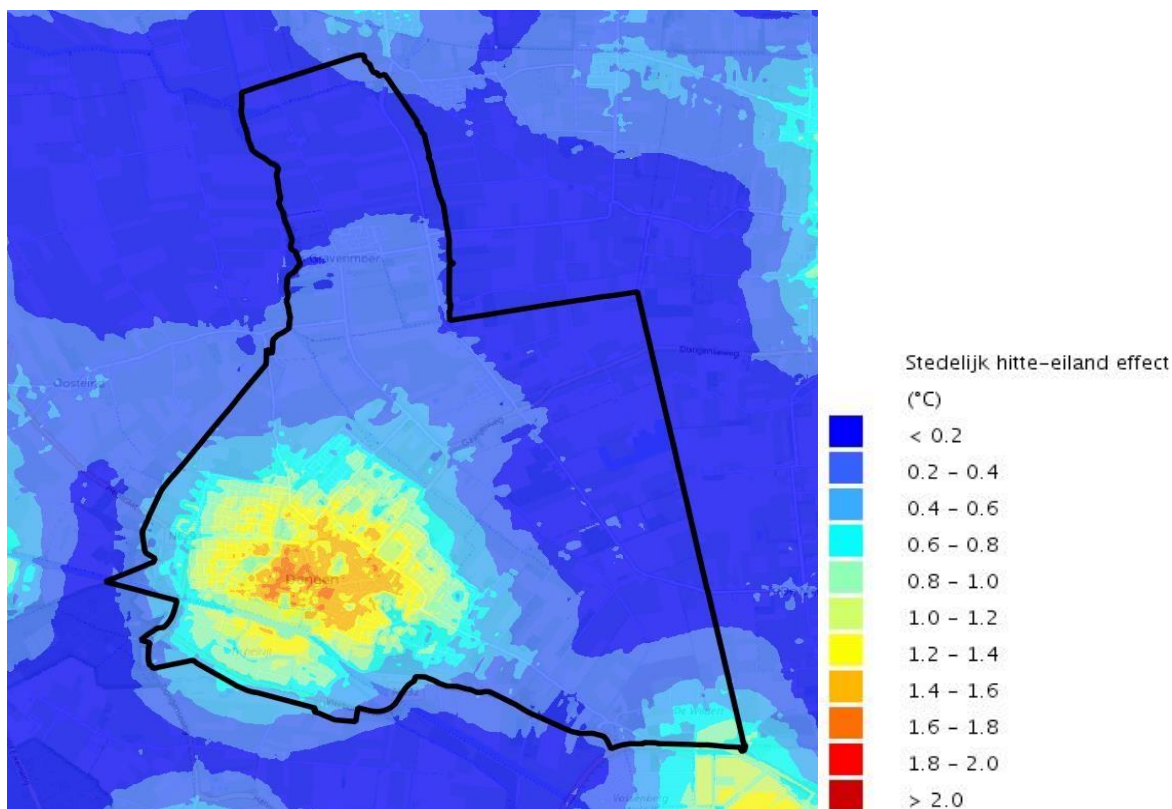

Figuur 2.12: Waterbergend vermogen ondergrond

Hittestress

Een gezonde leefomgeving voorkomt gezondheidsklachten als gevolg van hittestress, zoals benauwdheid en slaperigheid. De fysieke leefomgeving kan hittestress verergeren. In gebieden waar het percentage verharding per buurt hoog is, ligt de temperatuur gemiddeld hoger ten opzichte van gebieden met een hoog percentage groen per buurt. De belangrijkste oorzaak van hittestress in bebouwde gebieden is dat zonlicht wordt geabsorbeerd door de aanwezige (donkere) materialen, denk bijvoorbeeld aan daken, gevels en asfalt. Dit wordt het stedelijk hitte-eiland effect genoemd.

De kern Dongen heeft op een warme dag lokaal te maken met een temperatuurstijging van 1,6 tot 1,8 graden Celsius boven de feitelijke buitentemperatuur. Het grootste deel van de kern Dongen ervaart temperaturen van 0,6 tot 1,4 graden Celsius warmer. De hitte straalt uit naar het buitengebied, maar het grootste deel van het buitengebied heeft te maken met een lage opwarming (minder dan 0,4 graden Celsius). Ook op de bedrijventerreinen Tichelrijt en De Wildert is er sprake van het stedelijk hitte-eilandeffect. Dat is het geval omdat daar weinig groen en veel verharding is.

Figuur 2.13: Hittestress

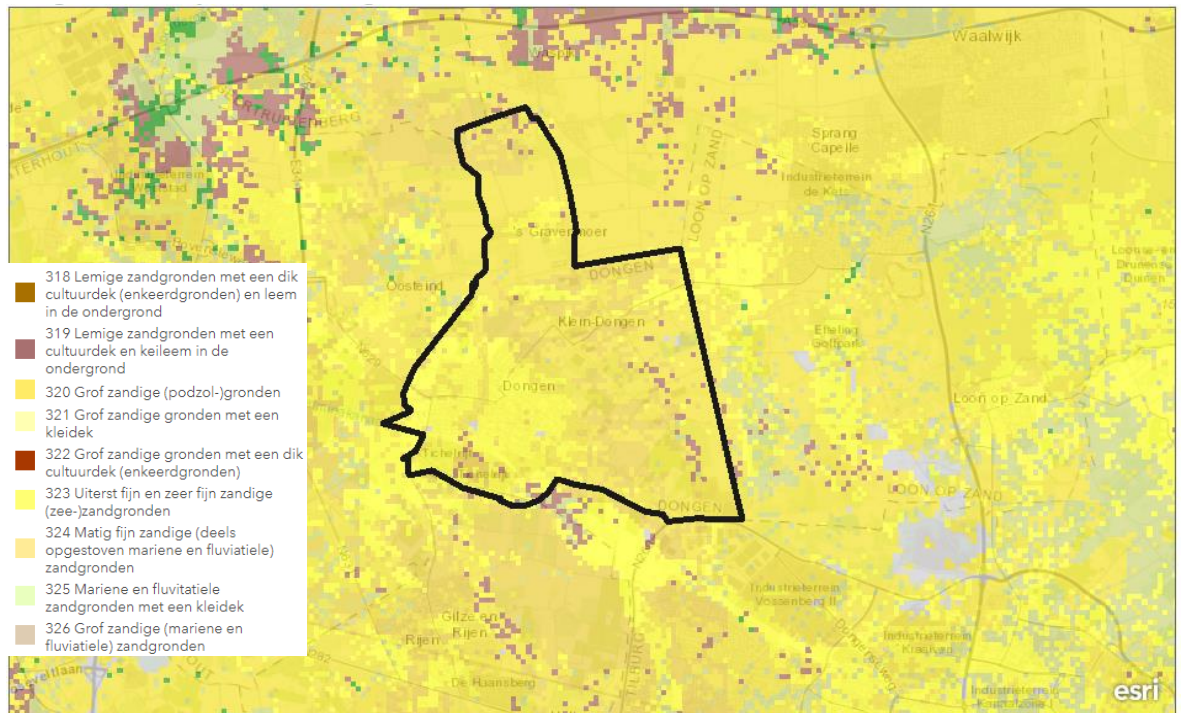
2.2.3 Bodem en water

Bodem

Het bodem- en watersysteem bieden belangrijke randvoorwaarden hoe er moet worden omgegaan met de fysieke leefomgeving, en wat er in de toekomst voor ontwikkelingen een grote rol zullen spelen.

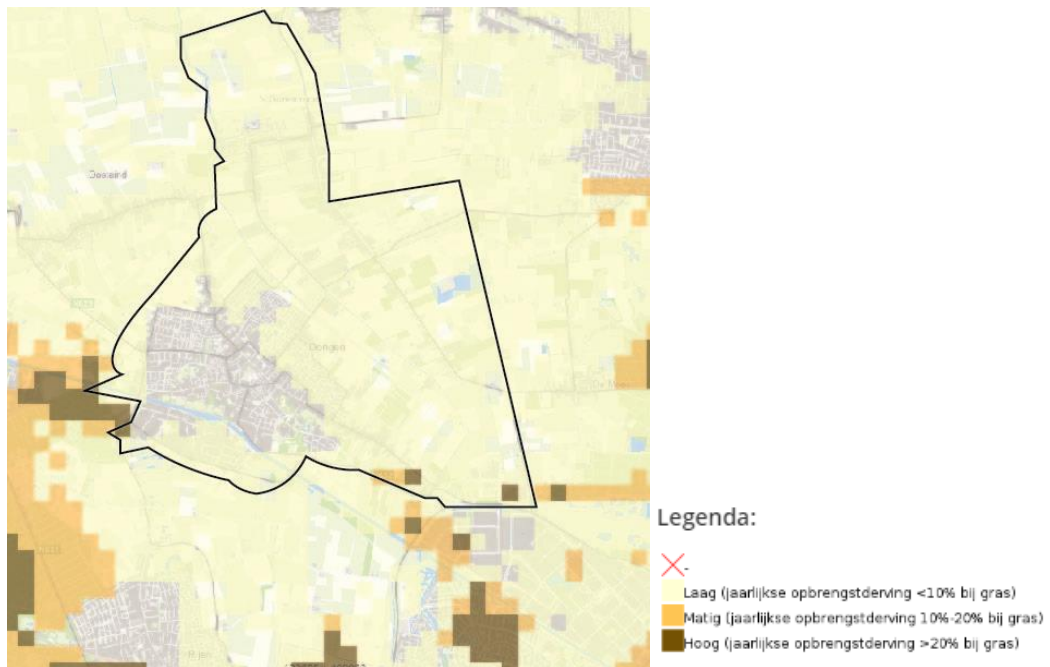
De bodem in de gemeente Dongen bestaat voornamelijk uit zandgronden zoals weergegeven in onderstaande figuur. De gemeente ligt op de overgang van zand naar veen. Het zandgebied is in de periode van de laatste ijstijden gevormd door de wind en heeft in hoofdzaak een vlakke ligging: een dekzandvlakte. Door de relatief lage ligging is het gebied later vochtiger geworden; enerzijds door de stijgende zeespiegel na de ijstijden en anderzijds door de afvoer van beken. Door die natte omstandigheden is ten noorden van Dongen een veenpakket gevormd, dat naar het noorden toe steeds dikker werd. Vanaf het eind van de 13e eeuw zijn de veengronden afgegraven (turfwinning) en ontgonnen. Als gevolg daarvan is de betrekkelijk dunne veenlaag ten noordoosten van Dongen verdwenen.

De hoogteligging in de gemeente neemt globaal van zuid naar noord af van zo'n 6 meter boven tot iets onder N.A.P.

Figuur 2.14: Bodemsoorten (Bron: Pdok)

Zandgronden zijn gevoelig voor verdroging, voornamelijk tijdens droge zomers. Vanwege klimaatverandering zullen de zomers langere perioden van droogte hebben en zal het risico op verdroging naar verwachting toenemen. In de zomer kan de bodem zo ver uitdrogen, dat planten niet meer optimaal kunnen verdampen. Ze ondervinden dan droogtestress. In de landbouw leidt droogtestress tot een afname van de gewasopbrengst. Onderstaande figuur geeft het risico op droogtestress in de gemeente Dongen tegen 2050 weer. Hieruit blijkt dat de droogtestress nog relatief laag is.

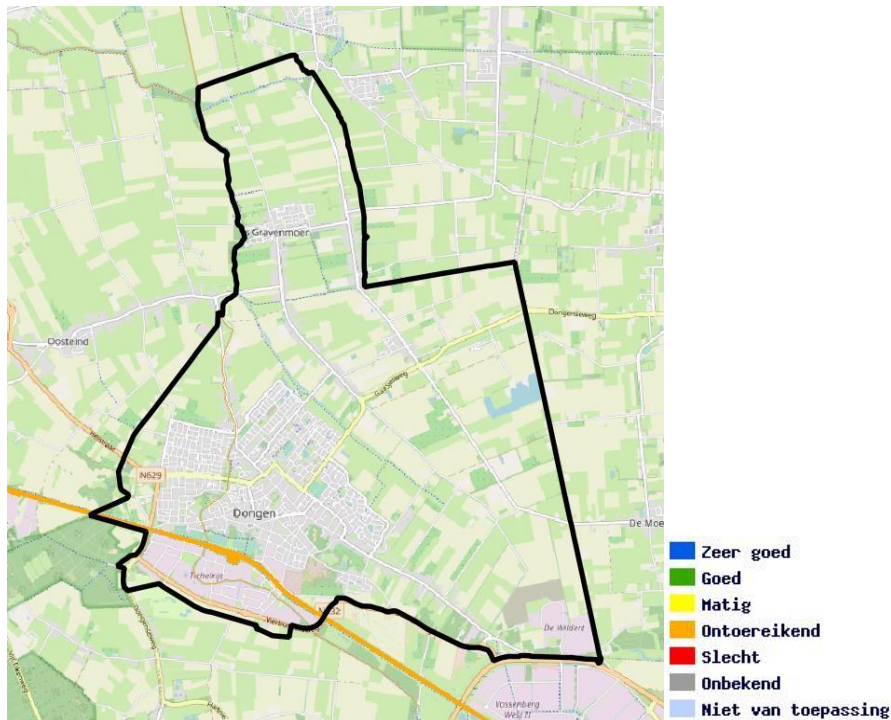
Figuur 2.15: Droogtestress (Bron: Klimateffectatlas)

Oppervlaktewater

Het buitengebied van Dongen is geheel gelegen binnen het stroomgebied van de Donge. De belangrijkste elementen uit het oppervlaktewatersysteem zijn de Donge, het Wilhelminakanaal, de Vaart/'s Gravenmoerse Vaart, het Molenvaartje en de Onkelsloot/Fazantenloop.

Om tot een meer integrale Europese aanpak van water te komen is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht geworden. De KRW stelt doelen voor een goede ecologische en chemische toestand van het oppervlakte- en grondwater.

In de gemeente Dongen zijn twee oppervlaktewaterlichamen met een Kaderrichtlijn Water (KRW)-status gelegen: de Donge en het Wilhelminakanaal. De ecologische status van deze twee waterlichamen is ontoereikend. Er is tot uiterlijk 2027 tijd om een goede status te bereiken. Waterbeheerders Rijkswaterstaat en Waterschap Brabantse Delta zijn verantwoordelijk voor de uitvoering.

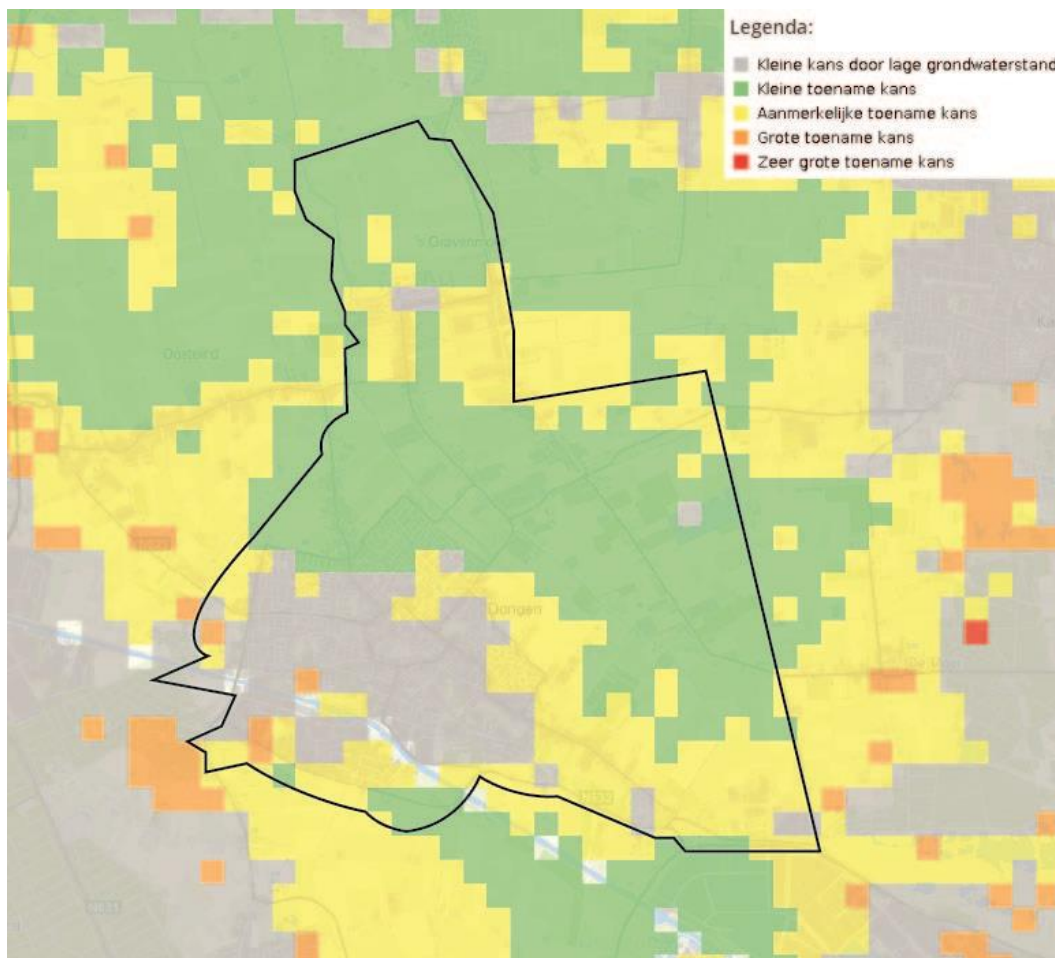
Figuur 2.16: Kwaliteit KRW-oppervlaktewateren

Grondwater

Het totale grondwatersysteem kan worden opgedeeld in infiltratie-, intermediaire- en kwelgebieden. In de gemeente Dongen twee gebieden te onderscheiden:

- Kwelgebied met relatief hoge grondwaterstanden, ten zuiden van het Wilhelminakanaal (Tichelrijt) en ten noorden van de Hoge Dijk/Lage Dijk. Infiltratie is hier moeilijk mogelijk.
- Intermediair gebied met periodiek kwel of infiltratie en variërende grondwaterstanden. In droge tijden infiltreert de neerslag gemakkelijk en in natte perioden wordt de overtollige neerslag afgevoerd. In natte perioden zijn de mogelijkheden voor infiltratie beperkt.

Op de volgende kaart is de verwachte ontwikkeling van grondwateroverlast te zien. Wanneer gebruiksfuncties negatief worden beïnvloed door hoge grondwaterstanden, is er sprake van grondwateroverlast. Er kan bijvoorbeeld schade optreden aan gebouwen, infrastructuur, tuinen en groenvoorziening. Deze kaart laat zien in hoeverre de kans op overlast door stijging van grondwater toeneemt in 2050. In het zuiden van de gemeente is de kans op grondwateroverlast groter dan in het noorden van de gemeente.

Figuur 2.17: Verwachte ontwikkeling van grondwateroverlast (bron: Klimaateffectatlas)

Waterkwaliteit

De water(bodem)kwaliteit is in het verleden sterk beïnvloed door met name de leerlooierijen, de schoenindustrie, overige industriële activiteiten en de lozing van ongezuiverd huishoudelijk afvalwater. Sinds de jaren 70 zijn veel vervuilingbronnen gesaneerd en is de waterkwaliteit verbeterd. Daarnaast is door sanering van vrijwel alle vervuilde waterbodems de water(bodem)kwaliteit sterk verbeterd.

Aandachtspunten

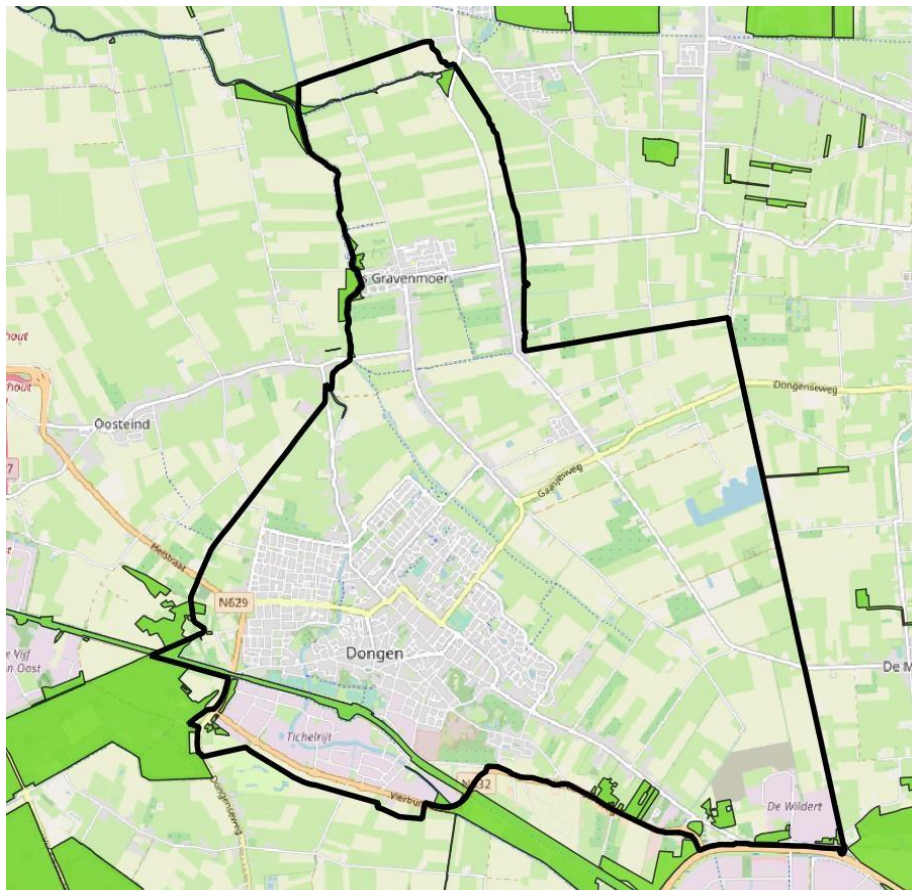
Mede gelet op klimaatverandering met een toename van neerslagextremen zijn in de gemeente de volgende aandachtspunten aan de orde:

- het vasthouden van gebiedseigen water;
- het behoud van infiltratiemogelijkheden ten behoeve van grondwateraanvulling;
- het benutten van het oppervlaktewaterstelsel voor berging en afvoer van water wanneer de bergingscapaciteit van de bodem is benut;
- het afvlakken en zoveel mogelijk voorkomen van piekafvoeren;
- de bescherming van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater.

2.2.4 Natuur en groen

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

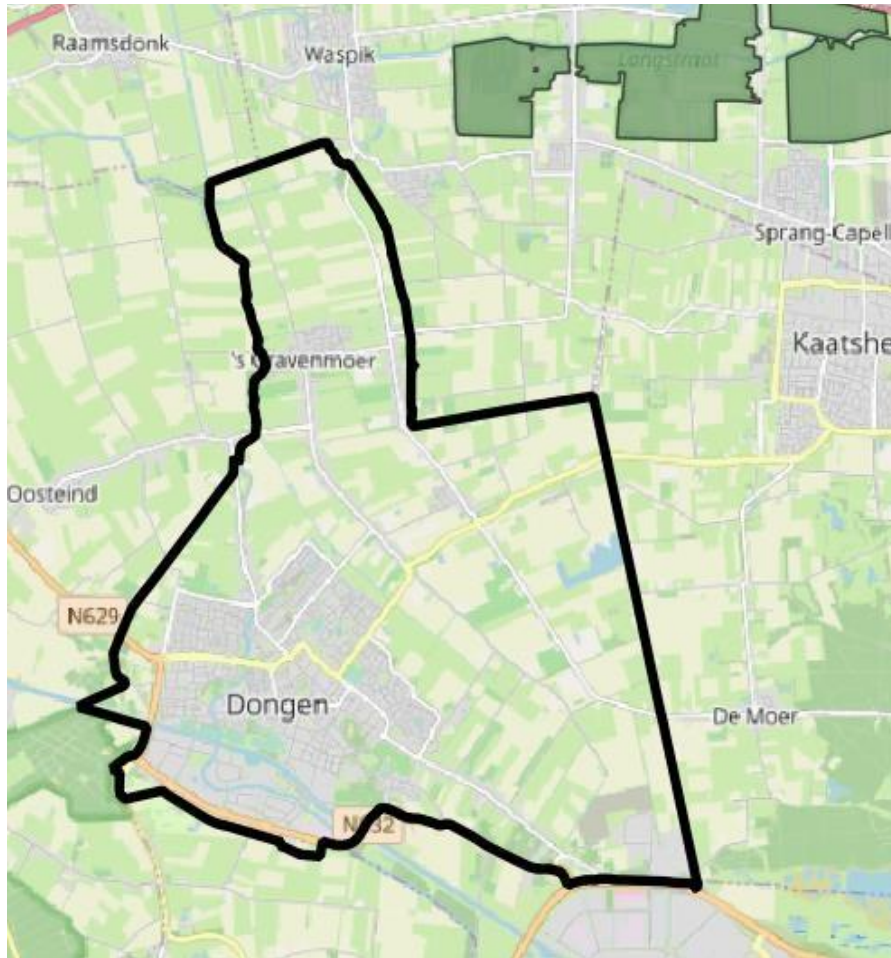
In de gemeente Dongen zijn enkele gebieden aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarbij gaat het om het Wilhelminakanaal en enkele relatief kleine gebieden aan de rand van de gemeente (figuur 2.18).

Figuur 2.18: Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natura 2000

De gemeente Dongen heeft geen Natura 2000-gebied binnen haar grondgebied. Op ongeveer een kilometer afstand van de gemeentegrens ligt Natura 2000-gebied de Langstraat (habitatrictlijn). Delen van dit gebied bestaan uit gevoelige habitattypen voor stikstof.

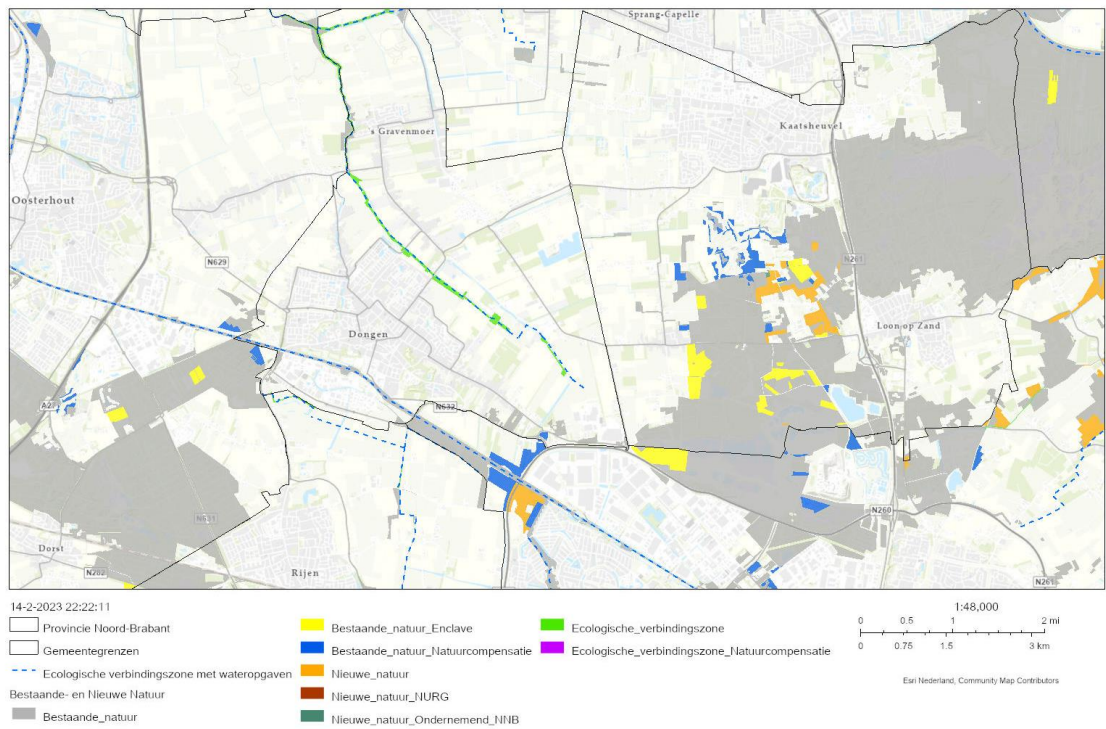

Figuur 2.19: Natura 2000 nabij Dongen

Ecologische verbindingzones

In de gemeente zijn enkele ecologische verbindingzones (EVZ) aangewezen; langs het Wilhelminakanaal en langs de Donge/Onkelsloot. Een deel is reeds aangelegd.

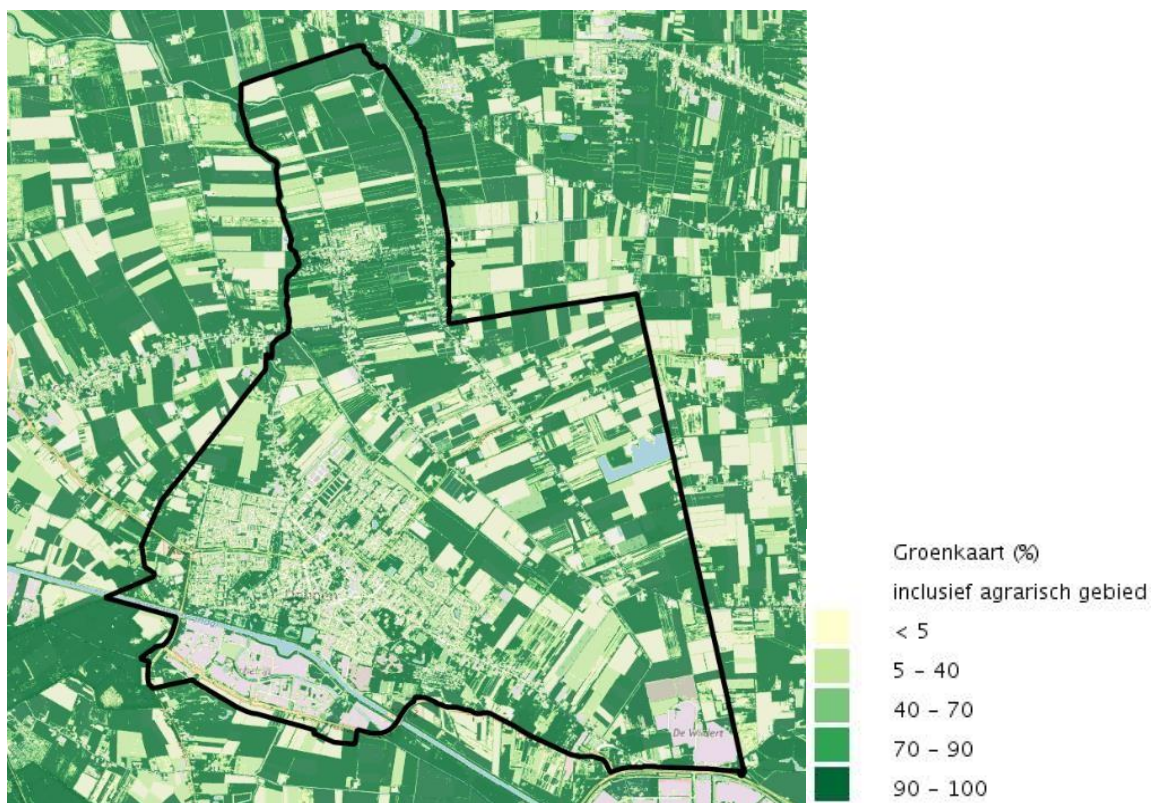
De ecologische verbindingzone is een verbinding tussen verschillende natuurgebieden. Door de aanleg van planten en struiken, bloemrijke vegetatie en brede oevers in de EVZ ontstaat een natuurlijke verbinding die gebruikt wordt als leef- en trekgebied voor dieren en planten. De verruiming van de beekbedding geeft daarnaast ruimte voor waterberging. Als meekoppelkans kun je hier ook wandelen, fietsen en spelen. Het hoofddoel van de EVZ blijft een goed leef- en trekgebied voor dieren en planten.

Figuur 2.20: Natuur en ecologische verbindingzones (bron: provincie Noord-Brabant, 2023)

Groen

Onderstaande figuur geeft de groenkaart van de gemeente Dongen weer. Het buitengebied van de gemeente Dongen heeft een redelijk groen karakter. Van het buitengebied zijn grote delen voor meer dan 70 procent groen. De kern Dongen kent wisselende aanwezigheid van groene gebieden. Groenstroken en parken wisselen zich af met bebouwd gebied. Op het bedrijventerrein Tichelrijt is lokaal zeer weinig groen aanwezig. Ook de wijk West 2 kent relatief weinig groene plekken.

Figuur 2.21: Groenkaart (bron: Atlas van de Leefomgeving)

2.2.5 Wonen

Dongen heeft de ambitie om iedere Dongenaar een passende woning te kunnen bieden. De jaarlijkse groei van de vraag naar woningen in Dongen en de rest van de regio is erg groot. Dat vertaalt zich in een forse nieuwbouwopgave voor de gemeente Dongen. Dongen wil op het gebied van wonen inclusief en toekomstbestendig zijn. De gemeente zet zich daarbij extra in voor jongeren, zorgbehoevenden en inwoners met een kleinere portemonnee.

Bij toekomstige nieuwbouw hecht Dongen waarde aan het behoud en de versterking van de kernkwaliteiten van het landschap.

2.2.6 Gezonde leefomgeving

Bij dit thema kan naar de beweegvriendelijkheid van de omgeving en de mate van een gezonde leefstijl gekeken worden.

Beweegvriendelijke omgeving

Een beweegvriendelijke omgeving is een omgeving waarin publieke sportaccommodaties, speelplekken, water en groene recreatiemogelijkheden en voorzieningen nabij zijn. De gemeente Dongen scoort bovengemiddeld op de beweegvriendelijkheid van de omgeving: 68/100 t.o.v. 60/100 in Nederland in zijn geheel (bron: RIVM).

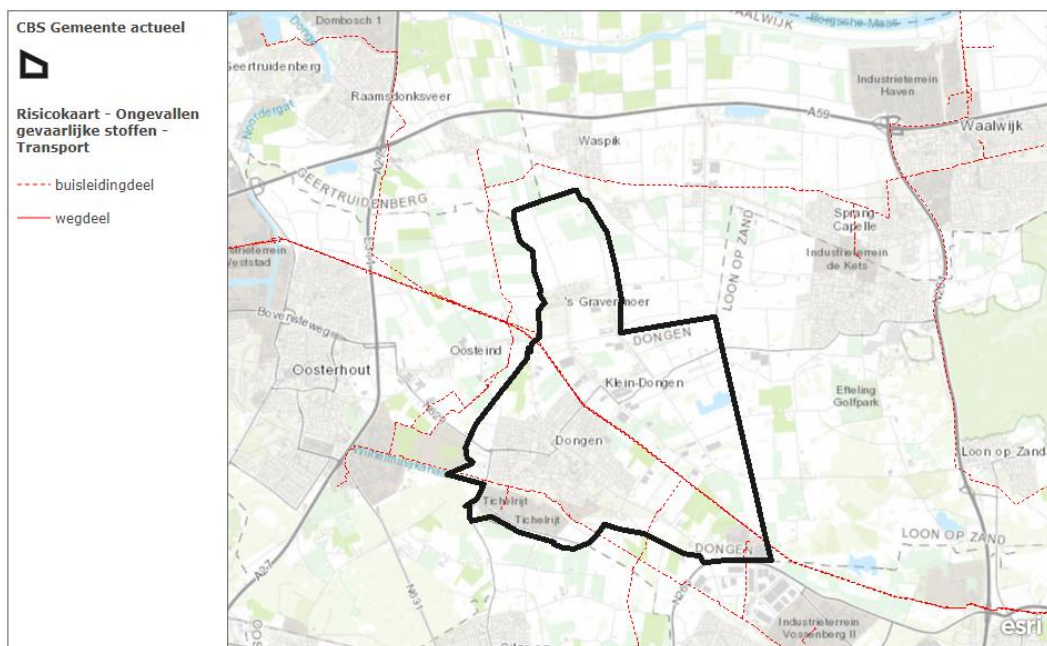
Gezonde leefstijl

Kijkend naar de leefstijl van de inwoners van Dongen, valt op dat relatief veel Dongenaren overgewicht hebben: 54,6 procent (t.o.v. 49,4 procent in Nederland in zijn geheel) (volksgezondheidszorg.info). Ook het percentage dat aan de norm gezond bewegen voldoet, ligt iets lager dan gemiddeld in Nederland (47 t.o.v. 50 procent).

2.2.7 Veiligheid

Omgevingsveiligheid

Omgevingsveiligheid gaat over de risico's van het gebruik en transport van gevaarlijke stoffen, de veiligheid van inrichtingen en de veiligheid van nieuwe, zich snel ontwikkelende technologieën. De risicokaart geeft een overzicht van de risicolocaties en gebieden in de gemeente. De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) heeft de aandachtsgebieden op kaart vastgesteld. De aandachtspunten komen op grote lijnen overeen met de openbare informatie van risicokaart.nl (figuur 2.22). De gemeente wordt doorkruist door een buisleidingstrook. Risicovolle inrichtingen bevinden zich over het algemeen op afstand van woongebieden.

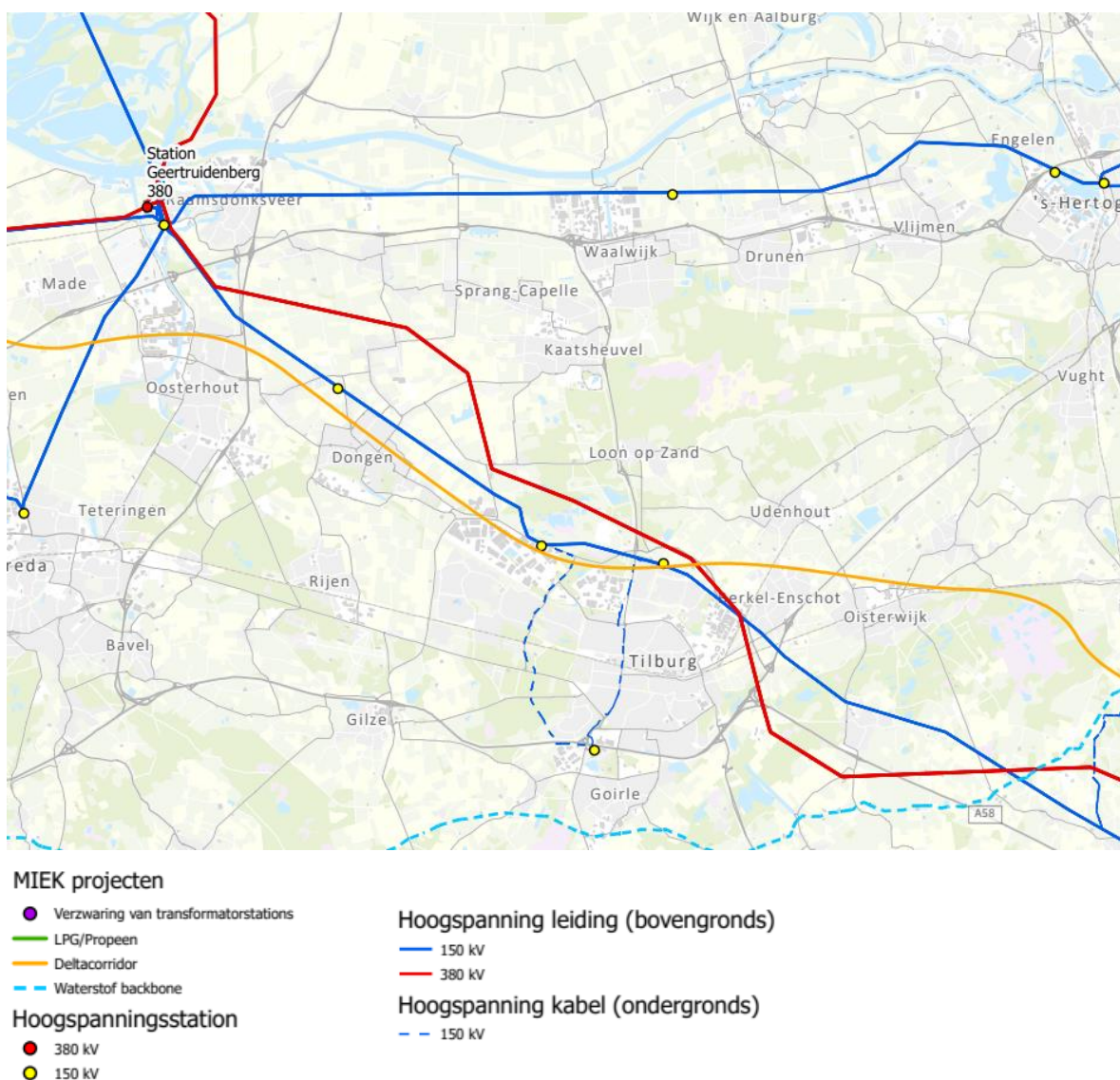

Figuur 2.22: Risicokaart gemeente Dongen (bron: Risicokaart)

De gemeente Dongen wil zorgen voor een blijvend maatschappelijk aanvaardbare risicosituatie voor burgers in relatie tot activiteiten met gevaarlijke stoffen in de omgeving. De acceptatie van risico's wordt gestuurd door de ambitie om een veilige woonomgeving te creëren voor de inwoners en de ambitie om vanuit een economisch en sociaal perspectief bedrijven voldoende kansen te bieden om zich in Dongen te vestigen, een gezonde bedrijfsvoering te ontwikkelen en werkgelegenheid te creëren.¹

¹ Beleidsvisie Externe Veiligheid, gemeente Dongen (2014)

Binnen de gemeente is het project Delta Corridor relevant. Dit project beoogt ondergronds transport van duurzame energiedragers en (circulaire) grondstoffen tussen Rotterdam, Venlo, Moerdijk, Chemelot en Noordrijn-Westfalen ten behoeve van de industrie. Het idee is om de tracés voor brandstoffen/chemische producten en waterstofleidingen te combineren met elektriciteitsstracés (380 kV hoogspanning). In onderstaande figuur is de Delta Corridor ter hoogte van de gemeente Dongen weergegeven.

Figuur 2.23 Ligging Deltacorridor

Binnen de gemeente liggen diverse hoogspanningslijnen en het project 380 kV Zuid-West van TenneT kruist de gemeente. De ontwikkelingen in het elektriciteitsnet vragen zorgvuldige inpassing waarbij onder andere zorgvuldigheid is te betrachten ten aanzien van elektromagnetische velden. In Nederland vormen grenswaarden de basis van het beleid rond

elektrische en magnetische velden, zodat mensen beschermd zijn. Voor burgers liggen deze grenswaarden minstens een factor 5 tot 50 lager dan de laagste veldsterkte waarbij is aangetoond dat deze effecten kunnen veroorzaken.

Verkeersveiligheid

In Dongen vinden minder verkeersongevallen plaats per 100.000 inwoners dan in Nederland gemiddeld. De afgelopen dertig jaar is het aantal verkeersongevallen in Dongen, net zoals in de rest van Nederland, sterk afgenomen. Ook blijft het in Dongen relatief vaak bij materiële schade, in plaats van dat er letsel wordt veroorzaakt.

Figuur 2.24: Verkeersongevallen per 100.000 inwoners

2.2.8 Energie en grondstoffen

Energieverbruik

In Dongen stoot de industriector relatief veel CO₂ uit. De uitstoot per persoon in die sector is meer dan tweeënhalve keer zo groot als in Nederland gemiddeld.

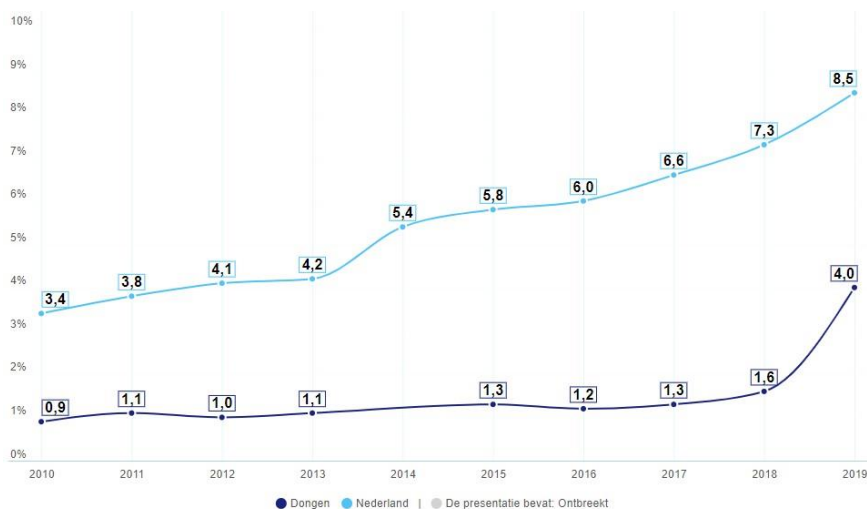
Tabel 2.1: CO₂-uitstoot per inwoner, per sector

Warmtegebruik (aardgas en (hern.) warmte) [TJ]	2.861	1.040.064
CO ₂ -uitstoot Comm. dienstverl. per inwoner (gas en elektr., tier 3) [ton per inwoner]	0,39	0,78
CO ₂ -uitstoot Publieke dienstverl. per inwoner (gas en elektr., tier 3) [ton per inwoner]	0,31	0,38
CO ₂ -uitstoot Landbouw, bosbouw en visserij per inwoner (gas en elektr. tier 3) [ton per inwoner]	1,31	0,58
CO ₂ -uitstoot Woningen per inwoner, temperatuurgecorrigeerd (sjv gas en elektr., tier 3) [ton per inwoner]	1,55	1,47
CO ₂ -uitstoot Gebouwde Omgeving per inwoner (gas, elektr. en warmte, tier 3/tier 2) [ton per inwoner]	2,25	2,63
CO ₂ -uitstoot Industrie en Energie per inwoner (gas, elektr., warmte, afval, tier 3) [ton per inwoner]	5,62	2,09

De industrie verbruikt veruit de meeste energie in Dongen, namelijk 2.154 TJ. Dat komt neer op zo'n 56 procent van het totale energieverbruik. Ardagh, Coca-Cola en Trobas zijn de grootverbruikers in de gemeente. Deze bedrijven namen in 2016 maar liefst 41,6 procent van het totale energieverbruik voor hun rekening. Ardagh en Coca-Cola zijn gevestigd op bedrijventerrein de Wildert; Trobas op Tichelrijt.

Duurzame energieopwekking

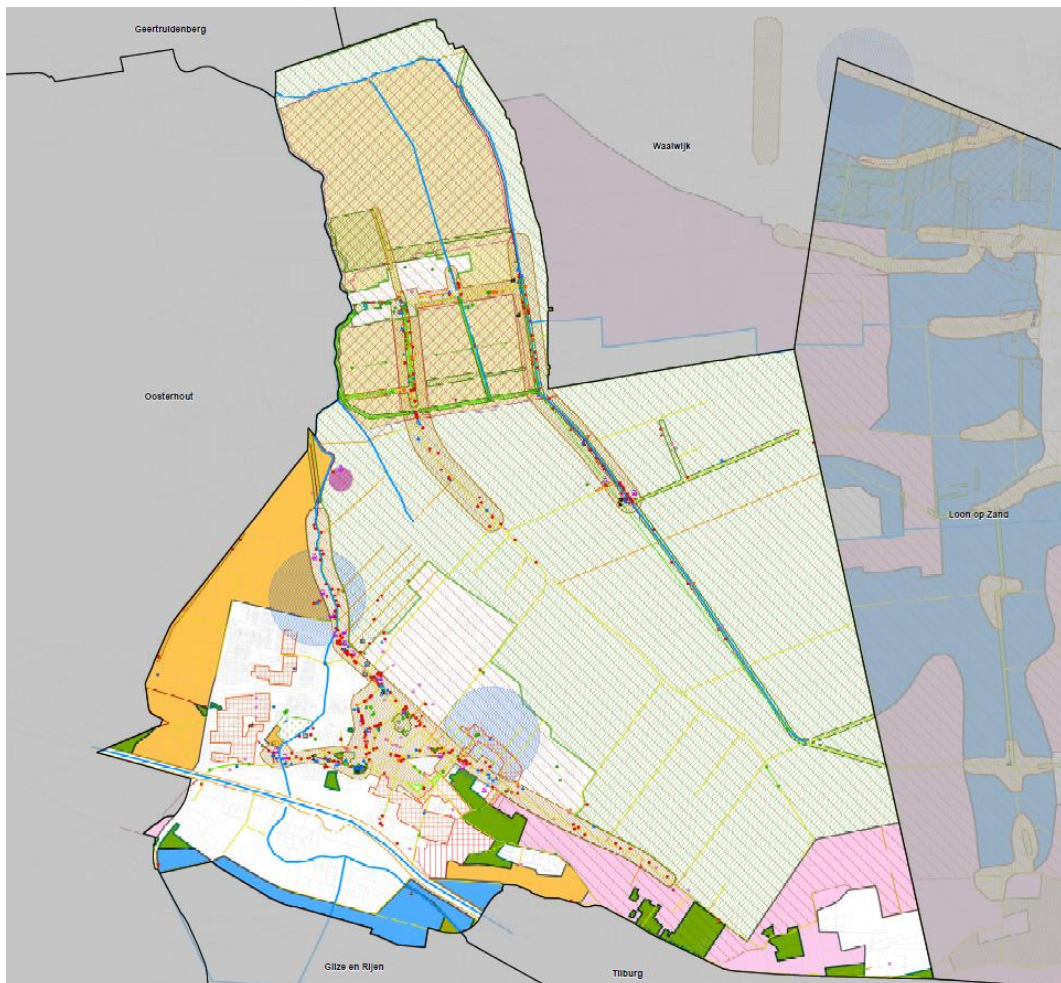
Kijkend naar het percentage van bekende hernieuwbare energie is groei zichtbaar.

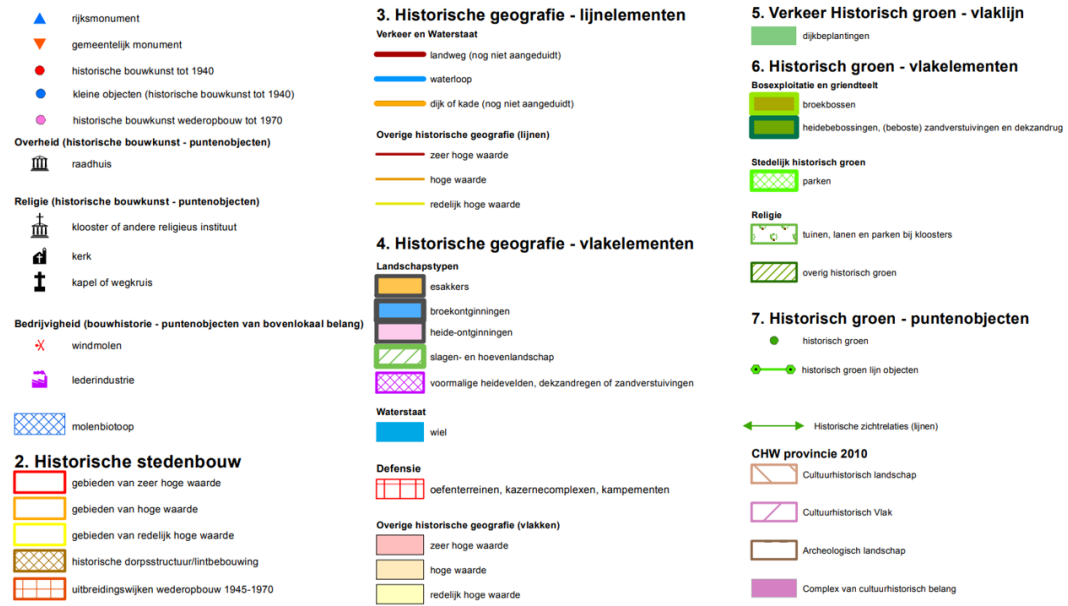

Figuur 2.25: Percentage bekende hernieuwbare energie

2.2.9 Historisch kapitaal

Het Dongens landschap van historische bebouwingslinten met karakteristieke bebouwing vormt een belangrijk kenmerk van de gemeente. Niet alleen de kern Dongen kenmerkt zich door lintbebouwing langs de (doorgaande) wegen, ook de kernen 's Gravenmoer, Klein Dongen en Dongen Vaart zijn ontstaan rond lintbebouwing. De herinneringen aan de leerindustrie zijn nog steeds zichtbaar. Er bevinden zich namelijk tot op heden nog diverse negentiende-eeuwse monumentale leerlooierijen in Dongen. Ook kent Dongen na 700 jaar nog steeds de verschillende langgerekte percelen, die een herinnering aan de ontginning voor de turfhandel vormen.

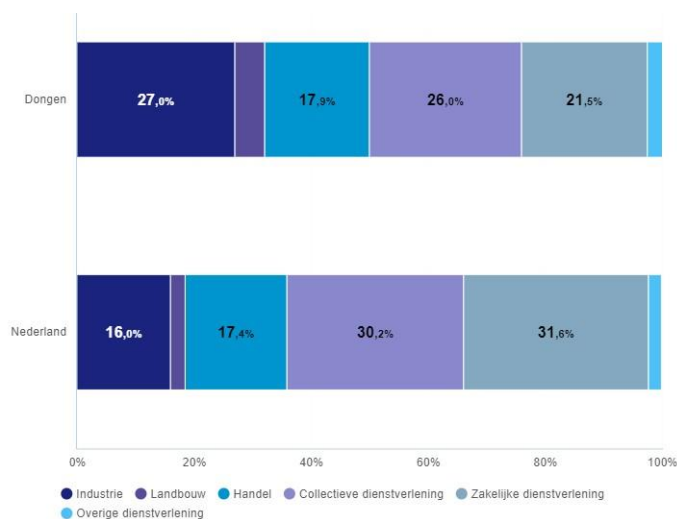

Figuur 2.26: Cultuurhistoriekaart

2.2.10 Economie en werkgelegenheid

Binnen de gemeente zijn twee grote bedrijventerreinen gelegen: Tichelrijt en De Wildert. Ten noorden van de kern Dongen bevindt zich een relatief klein bedrijventerrein: Entrop. In het centrum van Dongen zijn veel voorzieningen te vinden.

De werkloosheid in de gemeente Dongen volgt dezelfde trend als in heel Nederland, maar ligt iets lager. Na een periode van daling tussen 2015 en 2019, steeg de werkloosheid licht in 2020. De werkgelegenheid in Dongen bestaat voor een relatief groot deel uit industrie. Ook zijn er, met 5 procent, relatief veel mensen werkzaam in de landbouw.

Figuur 2.27: Banen naar sector

2.2.11 Bereikbaarheid

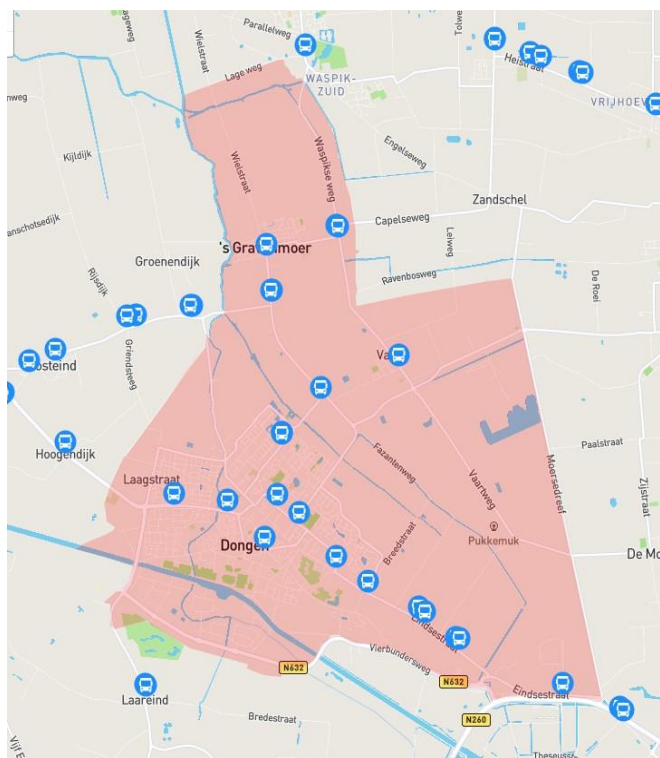
Multimodale bereikbaarheid

Binnen de gemeente Dongen zijn geen snelwegen gelegen. De kern van Dongen is ongeveer 6 à 7 autominuten verwijderd van de oprit van de A27. Vanaf de kern van Dongen is het met de auto ongeveer 14 minuten rijden naar de oprit van de A59, ten noorden van de gemeente.

De gemeente Dongen heeft geen treinstation. De stations Gilze-Rijen en Tilburg Reeshof liggen op respectievelijk 7 en 9 kilometer van de kern van Dongen verwijderd. Er zijn wel meerdere bushaltes in de gemeente. Bedrijventerrein Tichelrijt is niet per bus bereikbaar. Volgens de bereikbaarheidsindex 2018 van het Planbureau voor de Leefomgeving was de gemeente Dongen relatief slecht bereikbaar met het openbaar vervoer.

Duurzame mobiliteit

Wat betreft het aantal laadpunten voor elektrische auto's ontwikkelt Dongen mee met de trend van duurzaamheid. Echter, het aantal elektrische personenauto's in de gemeente Dongen blijft achter bij het Nederlands gemiddelde.

Figuur 2.28: Bushaltes in en om Dongen

3 Aanpak van de milieu-impactbeoordeling

3.1 Opbouw van de beoordeling

Voor de omgevingsvisie Dongen zijn negen botsproeven uitgevoerd (zie tabel hieronder). Deze zijn voorgelegd aan de raad van Dongen en behandeld in een uitgebreide keuzesessie waar over de negen keuzes nader is gediscussieerd. Het gaat om de volgende negen botsproeven waarover wij in deze milieu-impactbeoordeling een uitspraak doen:

Nr.	Te beoordelen keuzes
1	Inzetten op inbreiden of uitbreiden van woningbouw
2	Uitbreiding van woningbouw en voorzieningen of behoud van de landschappelijke waarden
3	Gestapelde bouw of het behoud van het dorpse karakter
4	Regie bij de gemeente of bij de markt
5	Behoud van landschap en historie of voorrang aan (economische) ontwikkelingen
6	Verminderen van autogebruik (ontwikkelingen) of hanteren van de maximale parkeernorm
7	Uitbreiding bedrijventerreinen of behoud van de huidige omvang
8	Stimuleren van eigen duurzame energiebehoefte of bescherming landschappelijke kwaliteiten
9	Behouden van agrarisch voor de agrarische sector of omzetten naar andere doeleinden

Hoewel voor sommige van de botsproeven de keuzes al redelijk vast lijken te staan, zijn deze toch meegenomen in de milieu-impactbeoordeling. Zo is later te herleiden dat een gemaakte keuze ook vanuit milieuperspectief een goede keuze is geweest, of dat een afwijking van de beste keuze vanuit milieuperspectief goed onderbouwd is met andere valide argumentatie.

3.2 Het beoordelingskader

De alternatieven van elke botsproef zijn apart beoordeeld op de impact die het betreffende alternatief heeft op de fysieke leefomgeving. Bij deze beoordeling wordt gebruik gemaakt van een integraal beoordelingskader, dat bestaat uit vier domeinen. Per domein wordt een beoordeling gegeven naar gelang de verwachte impact van een alternatief. In de volgende paragraaf is beschreven welke criteria per domein worden gehanteerd. Hierin zijn ook aspecten meegenomen die minder ruimtelijk te duiden zijn, bijvoorbeeld sociale cohesie. Dit beoordelingskader is opgesteld conform de Europese m.e.r.-richtlijn.

3.2.1 De vier domeinen

Dongens DNA

Op dit domein treden positieve effecten op als een maatregel bijdraagt aan de identiteit van Dongen, zowel in fysieke als in sociale zin. Als een keuze bijdraagt aan de saamhorigheid in Dongen, wordt dit positief beoordeeld. Ook wordt een positieve beoordeling gegeven als de keuze leidt tot meer omgevingskwaliteit, zoals verbetering van landschap en cultuurhistorische waarden en betere kwaliteit van water en natuur.

Een negatieve beoordeling wordt gegeven wanneer de keuze bijdraagt aan risico op schade aan de identiteit en saamhorigheid. Een voorbeeld hiervan zijn de risico's als gevolg van klimaatverandering, zoals droogtestress, hittestress en wateroverlast. Ook bij aantasting van

historische en landschappelijke kwaliteiten of bij negatieve effecten op de biodiversiteit, de kwaliteit en omvang van natuur- en groengebieden en het watersysteem, is er sprake van een negatieve beoordeling.

Gezonde leefomgeving

Op dit domein treden positieve effecten op als sprake is van een afname van milieuhinder die optreedt door bijvoorbeeld luchtverontreiniging of geluidemissies. Ook zijn er positieve effecten als een maatregel leidt tot een omgeving die (meer) bijdraagt aan het stimuleren van gezond gedrag, zoals sport en bewegen. Het voorkomen van ongevallen en mitigeren van veiligheidsrisico's wordt eveneens positief beoordeeld.

Een negatieve beoordeling wordt gegeven als de keuze leidt tot een toename van verontreiniging en/of hinder, van gezondheidseffecten en/of van veiligheidsrisico's. Ook wanneer een keuze ongezond gedrag stimuleert of leidt tot toename van risico's voor kwetsbare groepen is dit aanleiding voor een negatieve beoordeling.

Economie van morgen

Met de leefbaarheid worden economische en maatschappelijke aspecten van de fysieke leefomgeving bedoeld. Een positieve beoordeling wordt gegeven als een maatregel leidt tot een betere afstemming van de woningmarkt op de behoefte. Of als deze bijdraagt aan een toekomstbestendige economie, met banen die passen bij het arbeidspotentieel en opleidingen die passen bij de vacatures. Ook keuzes die bijdragen aan de levendigheid, sociale cohesie en een passend voorzieningenniveau worden positief beoordeeld. Het bieden van een betere bereikbaarheid van woon- en werklocaties wordt eveneens positief beoordeeld.

Een negatieve beoordeling wordt gegeven wanneer de toekomst van belangrijke economische sectoren in gevaar wordt gebracht en wanneer keuzes leiden tot knelpunten in de bereikbaarheid, scheve verhoudingen op de woningmarkt of een onvoldoende voorzieningenniveau. Ook wanneer keuzes leiden tot verlies aan sociaal kapitaal en sociale cohesie wordt dit negatief beoordeeld.

Duurzaamheid

Wanneer keuzes bijdragen aan de energietransitie, de transitie naar een circulaire economie en naar kringlooplandbouw, dan wordt dit positief beoordeeld. Voorbeelden van positieve gevolgen zijn beperking van de CO₂-uitstoot, vergroenen van de energiebalans; reductie van het gebruik van grondstoffen; stimulering van hergebruik en duurzaam en meervoudig ruimtegebruik. In principe worden maatregelen die bijdragen aan een goede balans tussen de maatschappelijke behoeften en de draagkracht van de fysieke leefomgeving positief beoordeeld.

Een negatieve beoordeling wordt gegeven aan maatregelen die deze balans (verder) in gevaar brengen, bijvoorbeeld doordat deze leiden tot onomkeerbare milieugevolgen, de productie van afvalstoffen of (onevenredige) uitputting van natuurlijke hulpbronnen. Ook wanneer een keuze de mogelijkheid tot duurzaam, doelmatig en meervoudig ruimtegebruik in de toekomst onmogelijk maakt, kan een negatieve beoordeling worden gegeven.

3.2.2 *Scorebord en beoordelingsmethode*

Op basis van de bovenstaande domeinen wordt elk alternatief van een botsproef afzonderlijk beoordeeld aan de hand van de referentiesituatie (zie hoofdstuk 2) en op basis van *expert*

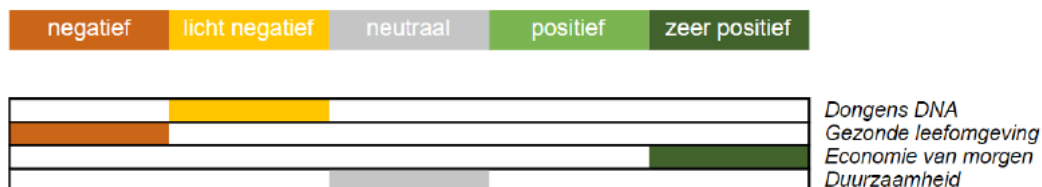
judgement. Hierbij wordt aan elk domein een waarde verbonden volgens onderstaande scorebalk. De score kan variëren van zeer negatief tot zeer positief. Een neutrale beoordeling wordt toegekend als het betreffende alternatief geen wezenlijke impact heeft op het betreffende domein. Positieve en negatieve beoordelingen worden gegeven aan de hand van de beschrijving in de voorgaande paragraaf. Het verschil tussen een positieve (of negatieve) en een zeer positieve (of zeer negatieve) beoordeling is relatief. Een extremere beoordeling wordt gegeven wanneer een alternatief op meerdere thema's significante effecten veroorzaakt, of bepalend is voor het doelbereik van de omgevingsvisie. Per alternatief wordt de beoordeling toegelicht.

Figuur 3.1 Scorebalk die gebruikt is bij de beoordeling van de alternatieven.

Door middel van scoreborden kunnen alternatieven met elkaar vergeleken worden, wat de gemeente helpt bij het maken van keuzes in de omgevingsvisie. Een voorbeeld van een scorebord is hieronder weergegeven.

Voorbeeld

Figuur 3.2 Een voorbeeld van een scorebord per alternatief.

4 Beoordeling effecten keuzesessie

4.1 Inzetten op inbreiden of uitbreiden van woningbouw

Toelichting

Ook in Dongen is de behoefte aan nieuwe woningen groot. De gemeente staat daarom voor een forse woningbouwopgave. Het is van belang om na te denken over waar die woningen moeten komen. De realisatie van woningen heeft namelijk een ingrijpend gevolg op de leefomgeving.

Een keuze kan zijn om nieuwe woningen binnen de grenzen van de bestaande bebouwde kommen te plaatsen. Het buitengebied blijft dan onaangetast. Wel is de druk op de ruimte binnen de kernen groot en kan de kwaliteit van de leefomgeving onder druk komen te staan. Wanneer voor woningbouw ruimte in het buitengebied gezocht wordt, blijft er binnen de kernen meer ruimte over voor andere opgaven die hier ook een plek moeten krijgen. Wel betekent dit transformatie van een deel van het buitengebied naar wonen.

Gaan we in Dongen voornamelijk inzetten op inbreiding om zo het buitengebied te ontlasten of zetten we in op uitbreiding om zo ook ruimte te houden voor alle opgaven in de kernen (zoals kwaliteit openbare ruimte, klimaatadaptatie, bewegings- en ontmoetingsruimte)?

Beoordeling

Alternatief 1: Inzetten op inbreiding (laagbouw) om het buitengebied te ontlasten

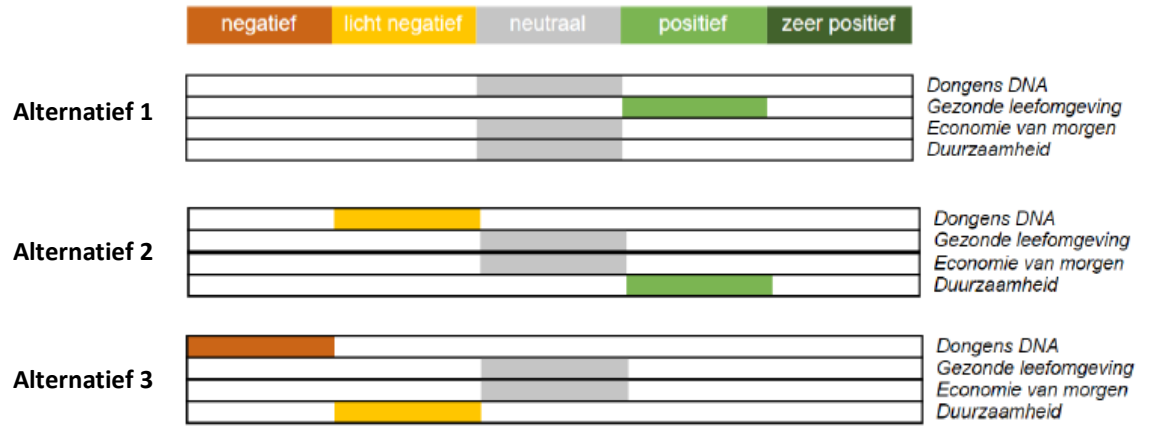
Met inbreiding komen er nog meer mensen te leven op hetzelfde oppervlakte. Ook is er bij inbreiding minder plek voor het toevoegen van speel- en ontmoetingsplekken. Dit resulteert in een licht negatieve score voor gezondheid. De omgevingskwaliteit wordt in het buitengebied gewaarborgd (blijft in feite gelijk), maar door het gebrek aan groen in de directe leefomgeving is er plaatselijk sprake van een negatief gevolg. Aan de vraag naar woningen wordt wel voldaan, dus sociaal (Dongens DNA) wordt licht positief beoordeeld. Duurzaamheid scoort neutraal, dit alternatief heeft geen duidelijke effecten op dat vlak en is vooral afhankelijk van de wijze waarop woningbouw wordt ontwikkeld.

Alternatief 2: Inzetten op inbreiding (hoogbouw) om het buitengebied te ontlasten

Door de keuze te maken om op bepaalde plekken hoogbouw toe te staan wordt de druk op de inbreidingslocaties minder. Gestapelde bouw betekent dat er meer ruimte blijft voor openbare voorzieningen en groen in de wijk. Bovendien draagt gestapelde bouw bij aan bepaalde type woningen en geeft het de mogelijkheid tot het verwezenlijken van de woningbouwopgave zonder het buitengebied daarvoor aan te tasten.

Alternatief 3: Inzetten op uitbreiding om ruimte te houden in de kernen

Indien we voornamelijk inzetten op uitbreiding, dan heeft dit een negatieve impact op de natuurwaarden die we kwijtraken in het buitengebied. Deze kwaliteit biedt het groene buitengebied van Dongen nu, waar de gemeente veel waarde aan hecht.

4.2 Uitbreiding van woningbouw en voorzieningen of behoud van de landschappelijke waarden

Toelichting

De omgevingsvisie zal op hoofdlijnen aangeven welke afwegingen relevant zijn bij de keuze of uitbreiding mogelijk is. Gedacht wordt daarbij aan afwegingen als:

- grenzend aan de kern
- geen aantasting van waardevol landschap
- geen aantasting van natuurwaarden
- nabijheid van voorzieningen
- goed ontsloten
- aandacht voor landschappelijke kwaliteit

Voorstel is om de woningbouwopgave verder uit te werken in een programma Wonen. Vanuit de afwegingscriteria in de omgevingsvisie vindt een nadere uitwerking plaats van de invulling van de woningbouwopgave.

Uitbreidingslocaties zijn overal mogelijk om voldoende woningen te realiseren en daar worden ook nieuwe voorzieningen bij ontwikkeld. Óf uitbreidingslocaties zijn mogelijk mits belangrijke landschappelijke waarden niet worden aangetast en zich in nabijheid van bestaande voorzieningen bevindt.

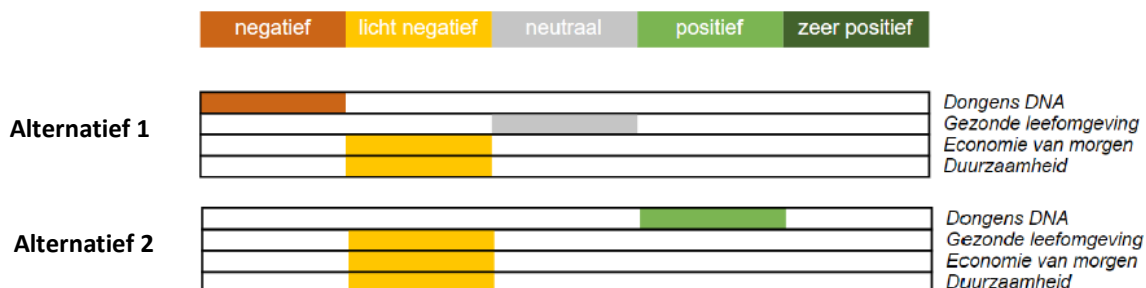
Beoordeling

Alternatief 1: Overal nieuwbouw incl. directe voorzieningen mogelijk

Als er overal nieuwbouw wordt toegestaan inclusief directe voorzieningen dan kan dit een negatieve impact hebben op de landschappelijke waarden (Dongens DNA). Een licht negatieve impact geldt voor Economie van morgen aangezien er industrie- en landbouwgrond wordt opgeofferd. Dit geldt ook voor Duurzaamheid in het kader van gronden klimaatadaptatie. Het toevoegen van voorzieningen scoort licht positief voor de betreffende ontwikkeling. Maar als dit betekent dat de centrumvoorzieningen worden uitgehold dan is dat negatief. Daarom krijgt het aspect Gezonde leefomgeving een neutrale score.

Alternatief 2: Nieuwbouw (excl. directe voorzieningen) mogelijk mits landschappelijke waarden worden behouden

Als er voorwaarden worden gesteld aan de woningbouwlocatie waardoor de landschappelijke waarden intact blijven dan scoort dit neutraal op het gebied van Dongens DNA. De Gezonde leefomgeving scoort licht negatief omdat de bestaande voorzieningen niet in de directe omgeving zijn. Voor Economie van morgen en Duurzaamheid geldt ook dat het een licht negatieve impact heeft door de inperking van gronden die kunnen bijdragen aan de economie en/of duurzaamheid.

4.3 Gestapelde bouw of het behoud van het dorpse karakter

Toelichting

In paragraaf 4.1 is al gesteld dat Dongen voor een forse woningbouwopgave staat. Nieuwe woningen moeten hun plek in de gemeente gaan krijgen. Het is van belang om erover na te denken in welke vorm die woningen gerealiseerd worden. Zo kan bij de keuze voor gestapelde bouw een relatief groot oppervlak aan openbare ruimte voor andere functies overblijven. Ook kan er dan voldaan worden aan de specifieke vraag naar appartementen. Gestapelde bouw kan wel leiden tot een aantasting van het dorpse karakter van de kernen in de gemeente.

Bouwen van appartementencomplexen biedt meerdere voordelen. Er kunnen meer woningen per m² worden gebouwd of er is meer openbare ruimte. Ook kan er voldaan worden aan de woningvraag naar appartementen. Gestapelde bouw kan wel leiden tot aantasting van het dorpse karakter.

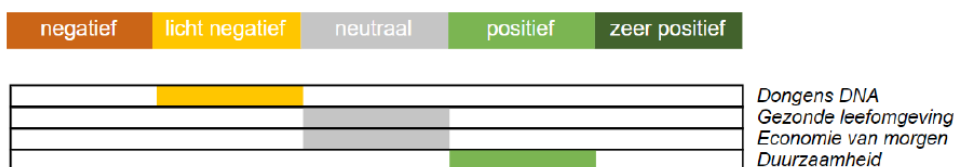
In alle kernen is ruimte voor meer gestapelde bouw (meer dan drie bouwlagen). Per locatie wordt bepaald wat de maximale hoogte is.

Beoordeling

Door de keuze te maken om op bepaalde plekken hoogbouw toe te staan wordt de druk op de inbreidingslocaties minder. In de hoogte bouwen betekent dat er bij een gelijkblijvende ruimte voor openbare voorzieningen en groen meer woningen gerealiseerd kunnen worden. Bovendien geeft de gestapelde bouw de mogelijkheid tot het verwezenlijken van de woningbouwopgave, mogelijk zonder het buitengebied daarvoor aan te tasten.

Er vinden bij dit alternatief geen significante veranderingen plaats op vlak van gezondheid en veiligheid. Hoogbouw is echter afwijkend ten opzichte van bestaande lagere bebouwing en kan gezien worden als een lichte verslechtering van de omgevingskwaliteit (Dongens DNA). De invulling van parkeren kan ook effect hebben op de omgevingskwaliteit, afhankelijk van de invulling. Voor beide punten geldt dat een gedegen ontwerp dit effect kan verlichten.

Op sociaal vlak wordt een licht positief resultaat geboekt: de woningbouwopgave wordt verwezenlijkt, maar hogere bebouwing is niet zonder meer voor alle doelgroepen aantrekkelijk (denk bijvoorbeeld aan gezinnen met jonge kinderen). Daarentegen is (middel)hoogbouw zoals in dit alternatief wel een vorm van duurzaam ruimtegebruik en dit alternatief scoort daarom positief op duurzaamheid.

4.4 Regie bij de gemeente of bij de markt

Toelichting

Om tegemoet te komen aan de grote woningbouwopgave, moeten verschillende keuzes gemaakt worden. Wie neemt er het voortouw in de vormgeving van nieuwe wijken? Dit kan aan de gemeente, of aan marktpartijen overgelaten worden. De gemeente kan kaders stellen waar de bouw van woningen aan moet voldoen. Zo kan de gemeente stellen dat de bouw duurzaam, natuurinclusief, of circulair moet zijn. Ook kan de gemeente kaders stellen aan woontypes en prijsklassen. Maar is dat de rol van de gemeente? Of ligt de regie bij de markt?

De markt weet precies hoe een nieuwbouwwijk vorm moet krijgen; de gemeente is niet aan zet om kaders te stellen.

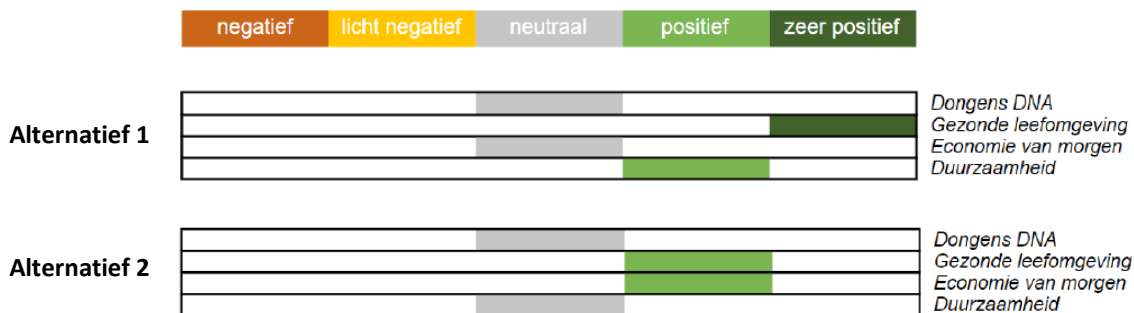
Beoordeling

Alternatief 1: Regie bij de gemeente

Door de regie bij de gemeente te houden, kan de gemeente verschillende kaders stellen voor de bouw van huizen en wijken. Verschillende eisen kunnen positieve effecten hebben op verschillende aspecten van de leefomgeving. Zo komt bijvoorbeeld circulair bouwen het klimaat ten goede en zorgen eisen aan prijsklassen ervoor dat er huizen voor de juiste doelgroepen gebouwd worden. Ook kan de gemeente eisen stellen aan gezondheid. Dat draagt bij aan de gezonde leefomgeving voor iedereen.

Alternatief 2: Regie bij markt

De eisen van de gemeente kunnen het bouwproces wel uitdagender maken. Door de regie bij de markt te leggen, kan op relatief korte termijn aan de forse nieuwbouwuitedaging tegemoetgekomen worden. Wanneer de markt het initiatief heeft, stimuleert dat de bedrijvigheid. Wel is er minder toezicht op de eisen die aan woningen gesteld worden.

4.5 Behoud van landschap en historie of voorrang aan (economische) ontwikkelingen

Toelichting

Het Dongens landschap is uniek en kenmerkend voor Dongen. Landschapselementen zijn hier een belangrijk onderdeel van. Landschapselementen zijn van belang voor de karakteristiek van het landschap, duurzaamheid en klimaatbestendigheid. Een groene omgeving vormt bijvoorbeeld een prettiger leefklimaat dan een sterk versteende buurt, en een landschap met een goede waterhuishouding, kan bij extreem weer schade aan de omgeving voorkomen.

Dongen erkent de cultuurhistorische waarde van het landschap. In het Dongense landschap zijn vandaag de dag namelijk verschillende eeuwenoude kenmerken terug te zien. Zo zijn de historische ontginningslinten bepalend voor de huidige structuur en is het slagenlandschap typisch voor de gemeente. Ook zijn er tegenwoordig nog diverse negentiende-eeuwse monumentale leerlooierijen in Dongen aanwezig, die een beeld geven van het belang dat deze bedrijfstak ooit voor Dongen had. Ook de elzenhagen en 't Blik zijn belangrijk.

Het cultureel erfgoed van Dongen draagt bij aan het unieke karakter van de gemeente. De historische ontginningslinten en het slagenlandschap zijn tekenend voor Dongen en de herinneringen aan de leerindustrie zijn op veel plekken nog goed zichtbaar. Wel staat de kwaliteit van het cultureel erfgoed onder druk. Goed onderhoud en duurzaam behoud nemen namelijk kosten met zich mee.

Dongen geeft voorrang aan het behoud van landschapselementen en historische identiteitsbepalende objecten of geeft Dongen voorrang aan (economische) ontwikkelingen?

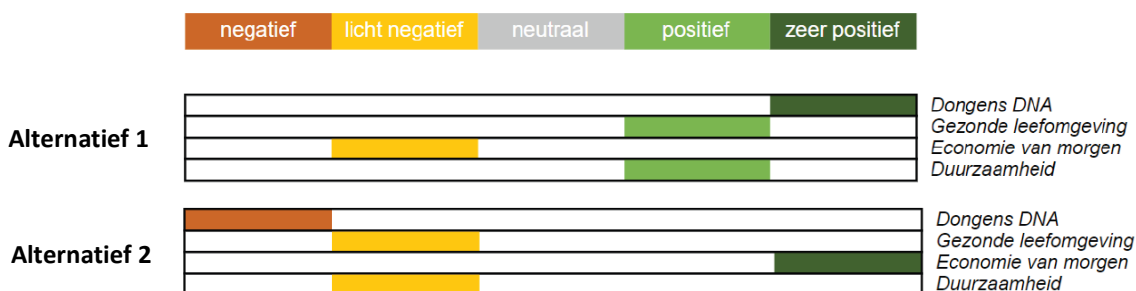
Beoordeling

Alternatief 1: Behouden van het unieke karakter en landschap

Beschermen van het landschap heeft een zeer positief effect op de omgevingskwaliteit. Ook is dit positief voor de gezondheid van onze inwoners, omdat een beschermd landschap betekent dat er meer groen aanwezig is en ruimte tot beweging mogelijk is. Het landschap heeft ook een positieve impact op het aspect duurzaamheid.

Alternatief 2: Inzetten op (economische) ontwikkelingen

Als we voorrang geven aan ontwikkelingen, waaronder economische, dan heeft dit een positief effect op Economie van morgen. Voor gezonde leefomgeving en duurzaamheid geldt dat deze licht negatief scoren. Economische ontwikkelingen kunnen gevolgen hebben voor diverse milieuaspecten (o.a. lucht en geluid). Ook blijft er bij ontwikkeling minder ruimte over voor maatregelen in het kader van duurzaamheid. Voor het Dongens DNA betekent het in geval van ontwikkelingen een negatieve score, aangezien het unieke karakter deels verloren zal gaan.

4.6 Verminderen van autogebruik (ontwikkelingen) of hanteren van de maximale parkeernorm

Toelichting

Er zijn aanzienlijke veranderingen gaande op het gebied van mobiliteit. Bijvoorbeeld als gevolg van de toename van elektrische auto's, de toename van het gebruik van deelauto's en het toegenomen thuiswerken.

Veel Dongenaren stappen vaak in de auto. Het autogebruik heeft duidelijke gevolgen voor de leefomgeving. Zo leidt het autogebruik tot een ruimteclaim van parkeer- en verkeersinfrastructuur, die potentiële andere functies, zoals groen, kan beperken. Verder bemoeilijkt het autogebruik de klimaatdoelen en beperkt het de luchtkwaliteit. Een vermindering van het autogebruik kan dus bijdragen aan verschillende doelen van de gemeente. Aan de andere kant kunnen beperkingen op autogebruik de bereikbaarheid van Dongen verslechteren.

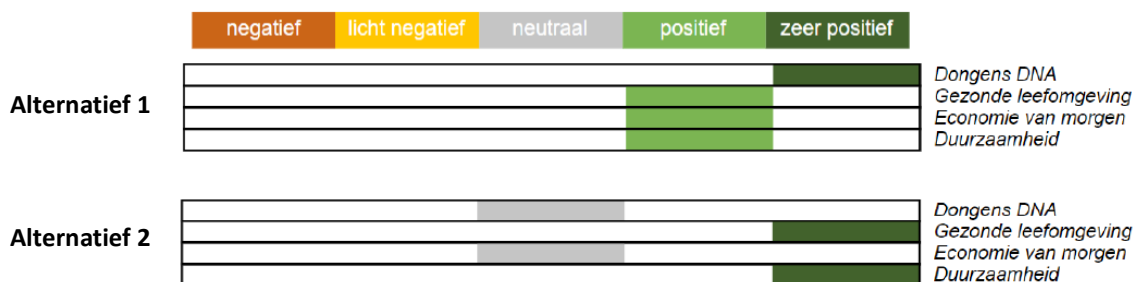
Bij elke nieuwe ontwikkeling is het uitgangspunt vermindering van autogebruik (zoals concept met deelauto's en hubs). Óf gaan we uit van de maximale parkeernorm?

Beoordeling

Alternatief 1: Minder parkeerplaatsen bij nieuwe ontwikkelingen i.p.v. uitgaan van maximale parkeernorm Meer groen in de woonwijken zorgt voor meer ruimte voor ontmoeten, bewegen en klimaatadaptatie. Dit heeft positieve effecten op de gezondheid, omgevingskwaliteit en duurzaamheid. Op sociaal vlak heeft de vermindering van autogebruik mogelijk impact, denk hierbij aan sociale isolatie of minder mogelijkheden om naar je werk te gaan. Meer parkeerplaatsen past bij de levensstijl van veel Dongenaren, maar zorgt tegelijkertijd voor een negatieve impact op omgevingskwaliteit en duurzaamheid.

Alternatief 2: Meer deelsystemen en duurzaam vervoer om autogebruik te verminderen

Meer deelsystemen en duurzaam vervoer zorgt in de toekomst voor minder auto's. Het gebruik van meer duurzaam vervoer, zoals het gebruik van OV en de fiets zorgt voor een positieve Gezonde leefomgeving. Economie van morgen scoort neutraal. Op korte termijn is de impact op economie mogelijk negatief, maar innovatieve ontwikkelingen kunnen op termijn leiden tot een positief effect. Innovatieve ontwikkelingen kunnen hier op termijn aan bijdragen. Het Dongens DNA heeft weinig impact op deze keuze.

4.7 Uitbreiding bedrijventerreinen of behoud van de huidige omvang

Toelichting

In Dongen zijn enkele bedrijventerreinen gelegen, waar in totaal duizenden mensen werken. Tichelrijt en De Wildert zijn hiervan de twee grootste. Op Tichelrijt zijn bijna honderd bedrijven gevestigd, waarvan het merendeel tot bouwnijverheid en groothandel behoort. Op De Wildert bevinden zich vier grote bedrijven, waarvan Coca-Cola het meest bekend is. Wanneer deze (en andere) bedrijventerreinen groeien, levert dat werkgelegenheid en economische groei op. Nadelige gevolgen van de uitbreiding van bedrijventerreinen zijn ruimtebeslag en (geluids)overlast.

Moeten de bedrijventerreinen in Dongen uitgebreid worden, zodat nieuwe bedrijven zich kunnen vestigen en bestaande bedrijven kunnen groeien, of moeten we de huidige bedrijventerreinen houden zoals nu?

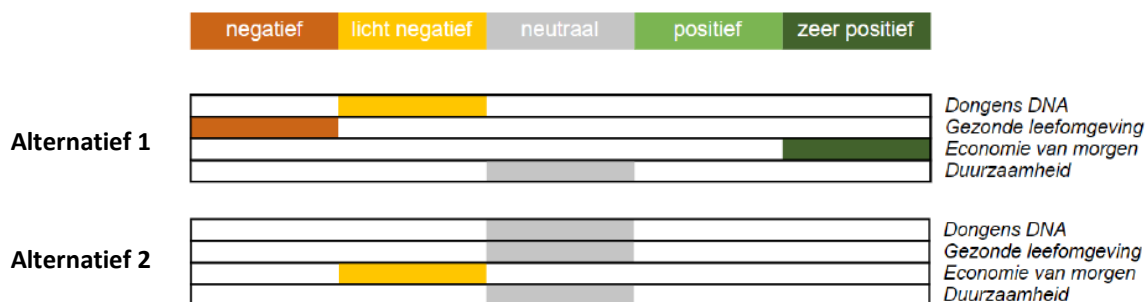
Beoordeling

Alternatief 1: Bedrijventerreinen uitbreiden

Door in te zetten op de uitbreiding van bedrijventerreinen ontstaat er meer ruimte voor werkgelegenheid in Dongen. Dat kan eraan bijdragen dat iedere Dongenaar een passende baan vindt en vergroot de economische kracht van de gemeente. De uitbreiding van bedrijventerreinen behelst wel een ruimteclaim: ruimte voor nieuwe bedrijvigheid gaat ten koste van andere ruimte in de gemeente. Voor uitbreiding zullen waarschijnlijk delen van het (huidige) buitengebied gebruikt worden. Zo beperkt uitbreiding dus de groene leef- en woonomgeving. Daarnaast produceren de bestaande bedrijventerreinen veel geluid. Ook dat zal door uitbreiding mogelijk toenemen. Al met al komt uitbreiding dus de economie van morgen ten goede. Op de gezonde leefomgeving heeft het waarschijnlijk een negatief effect.

Alternatief 2: Bedrijventerreinen behouden en niet intensiveren

Behoud van de bestaande bedrijventerreinen heeft geen negatief effect op de gezonde leefomgeving. De fysieke leefomgeving wordt namelijk niet belast met een extra ruimteclaim, of door extra overlast. Wel betekent deze keuze dat Dongen de werkgelegenheid en economische kracht op bedrijventerreinen niet vergroot.

4.8 Stimuleren van eigen duurzame energiebehoefte of bescherming landschappelijke kwaliteiten

Toelichting

We staan aan de vooravond van verschillende transities in de fysieke leefomgeving. Eén hiervan is de energietransitie: de overgang op een energiesysteem gebaseerd op CO2-neutrale en duurzame energiebronnen. Duurzame energieopwekking, in de vorm van windenergie bijvoorbeeld, draagt hieraan bij. Parallel aan de energietransitie is er sprake van een landbouwtransitie: traditionele landbouw wordt verduurzaamd. Agrariërs zijn op zoek naar nieuwe toekomstbestendige verdienmodellen. Gezien de transities, kan het voor agrariërs en andere ondernemers (financieel) aantrekkelijk zijn om windmolens te plaatsen. Dat komt het klimaat dus ten goede. Wel kunnen windmolens als verstoring van de landschappelijke kwaliteit gezien worden.

Stimuleert Dongen het duurzaam voorzien in de eigen energiebehoefte, door (agrarische) ondernemers toe te staan om windmolens te plaatsen, of staat Dongen dit niet toe, ter bescherming van de landschappelijke kwaliteit?

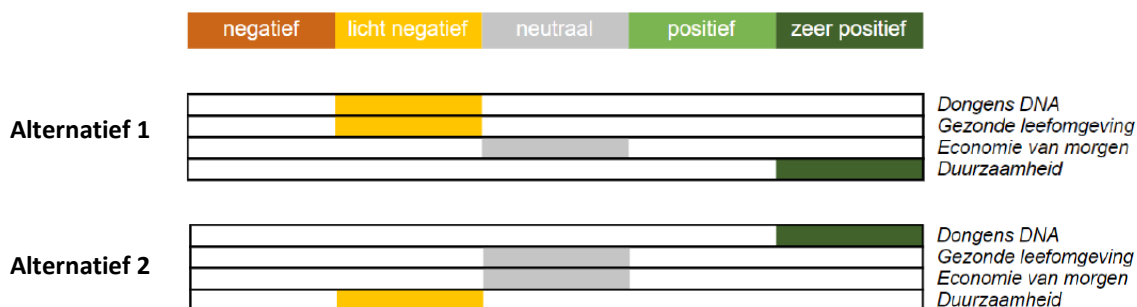
Beoordeling

Alternatief 1: Dongen staat plaatsing windmolens toe

Als Dongen de plaatsing van windmolens toestaat, komt dat de energie- en mogelijk de landbouwtransitie ten goede. Dat draagt bij aan het klimaat. Wel is het zo dat er in beginsel één ondernemer die profiteert van zijn of haar eigen molen. Met het oog op de beperking van de kwaliteit van het landschap, deelt de omgeving de lasten. Hiervoor kunnen onderling afspraken gemaakt worden. Hoewel windmolens het klimaat ten goede komen, kan het een negatieve impact hebben op het oorspronkelijke landschap.

Alternatief 2: Dongen staat plaatsing windmolens niet toe

Als Dongen het ondernemers niet toestaat om windmolens te plaatsen, blijft de landschappelijke kwaliteit authentiek. Er zal echter naar andere wijzen van duurzame energieopwekking gekeken moeten worden, om tegemoet te komen aan de (regionale) klimaatdoelstellingen. Het niet toestaan van windmolens kan het Dongens DNA ten goede komen, maar belemmert de vooruitgang op het thema klimaat.

4.9 Behouden van agrarisch voor de agrarische sector of omzetten naar andere doeleinden

Toelichting

In Dongen wordt het karakter van het buitengebied gewaardeerd. Er is ruimte voor verschillende functies, zoals landbouw, natuur en recreatie. Hoewel de functie landbouw een prominente plek inneemt, spelen er ontwikkelingen die zorgen voor verandering van het buitengebied. Zo zijn er agrariërs die met hun bedrijf stoppen of een andere weg inslaan, is er een duurzaamheidsopgave en is het de vraag of natuur- en landschapselementen in de toekomst benadrukt worden.

De gemeente Dongen zet in op het behoud van agrarisch voor de agrarische sector. Óf gemeente Dongen wil het omzetten van de agrarische bestemming naar natuur, milieu en recreatie en woondoeleinden overal mogelijk maken.

Beoordeling

Alternatief 1: Buitengebied landschap behouden (ruimtelijke kwaliteit)

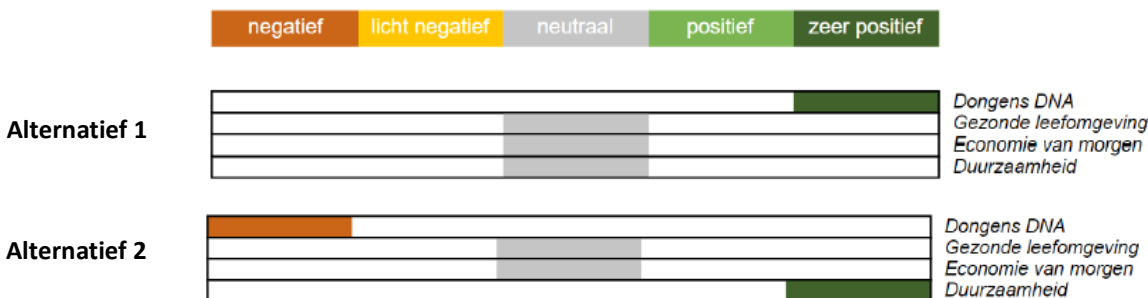
De waarde van het buitengebied en het groene landschap moet beschermd worden tegen verrommeling en differentiatie in gebruik. Door heel bewust te kiezen voor het in huidige vorm behouden van het buitengebied worden ontwikkelingen niet mogelijk en blijft de omgevingskwaliteit bestaan.

Het behouden van de bestaande situatie leidt tot weinig effecten, waardoor alle scores neutraal blijven. Omdat de focus van dit alternatief volledig ligt op het behouden van de bestaande omgevingskwaliteit is deze ter verduidelijking wel positief beoordeeld.

Alternatief 2: Ruimte in het buitengebied voor o.a. energieopwek, aanpak bodemdaling, natuur

Het benutten van de buitenruimte voor zaken waar aandacht voor nodig is als (aanpak van) bodemdaling, versterking van natuurnetwerken en duurzame energieopwek is een logisch gevolg van de opgaven die recentelijk pas naar boven zijn gekomen. Daarbij is de vraag naar recreatief gebruik van het buitengebied groter geworden. Een en ander kan worden gecombineerd.

Inspelen op de huidige opgaven is vooral een duurzaamheidskwestie, waarbij dat thema in dit alternatief dan ook zeer positief beoordeeld wordt. Dit komt mede door het faciliteren van energieopwek. Het combineren van functies brengt wel een negatief effect teweeg op de omgevingskwaliteit, omdat deze functies de waarden 'openheid en rust' kunnen aantasten. Dit gaat dan met name om de verstoring die recreatieve functies zouden kunnen brengen en de openheid die wordt doorbreken wanneer bijvoorbeeld zonnepanelen worden gerealiseerd. Gezondheid en economie worden niet beïnvloed en scores neutraal.

De informatie die in ### is opgenomen is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor ### is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan ### ontlelen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

E. marjolein.fick@anteagroup.nl

www.anteagroup.nl

Copyright © 2022

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.